

Helsingin kaupungin pelastuslaitos

Toimintakertomus

2020

Helsinki

Sisällys

Tunnuslukuja	3
Pelastuskomentajalta	4
Strategia, visio, arvot, perustehtävä	5
Organisaatio	7
- Pelastuslautakunta vuonna 2020	7
Avaintietoja vuodelta 2020	8
- Talous	9
- Henkilöstö ja työhyvinvointi	9
Tavoitteet	11
- Tavoitteiden saavuttaminen	12
Toiminta	13
Pelastustoiminta	14
Tutkimustoiminta	17
Valvontatyö sekä turvallisuusviestintä ja -koulutus	18
Ensihoito	22
Varautuminen	23
Viestintä	24
Osaamisenhallinta pelastuslaitoksessa	25
Ympäristönsuojelu	27
Teknisen osaston toiminta	28
Tilastot	29

Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen tunnuslukuja 2020

8 807

Pelastustoiminnan
hälytystehtävää vuodessa

4 988

Valvonnan palvelutapahtumien
määrä

68 euroa /
vuosi /
asukas

Pelastustoimen bruttokäyttömenot

Hälytystehtävälle lähdetään

59_m 40_s

välein

56 608

Ensihoitotehtävää vuodessa

88 euroa /
vuosi /
asukas

Bruttokäyttömenot

19 euroa /
vuosi /
asukas

Ensihoitopalvelun bruttokäyttömenot

Ensihoitotehtävälle lähdetään

9_m 17_s

välein

Pelastuskomentajalta

Vuosi 2020 alkoi muutoksen odotuksella, sillä Helsingin kaupungin pelastuslaitoksella oli edessään uuden pelastuskomentajan rekrytointi. Rekrytointiprosessin käynnistyttyä ja sen ollessa vauhdissa seurassimme tiiviisti koronapandemian leviämistä ensin Aasiasta Eurooppaan, pikkuhiljaa kohti Euroopan pohjoisosia ja Suomea, kunnes maaliskuussa pandemia tuli tiiviiksi osaksi päivittäisiä uutisia ja arkeamme. Koronapandemian myötä opimme, että jopa varautumisen ammattiohjelma oli paljon kehitettävää, parannettavaa ja päivitettävää. Tämän saman havainnon tekivät monet niin julkiset, valtiolliset kuin yksityisetkin organisaatiot. Poikkeusoloja ei ole koettu sitten sota-aikojen, joten yhteiskunnalla oli todella paljon sopeutumista ja opittavaa.

Koronan taloudelliset vaikutukset ovat arvoitus varmasti vielä pitkään ja selvää on, että toipuminen tulee viemään vuosia, ja paluu vanhaan normaaliin tuskin on aivan nurkan takana. Pelastuslaitoksena selviydimme kokonaisuudessaan hyvin, vaikka dynaamista kehittämistä, oppimista ja sopeutumista joudummekin uuden tilanteen edessä tekemään. Kohdasimme ennenkokemattomia haasteita, mutta selvisimme niistä hyvällä ja joustavalla yhteistyöllä. Helsingin kaupunki otti esimerkiksi pormestarin johdolla vetovastuuta ison julkisen organisaation johtamisesta kriisitilanteessa. Kaupungin organisaatio lähti viestimään laajasti ja tiiviisti, tietoa pyrittiin jakamaan jatkuvasti, ja näin pitämään henkilöstö tietoisena tapahtumista. Myös me pelastuslaitoksella pyrimme tähän.

Henkilöstömme suoriutui koronan ensimmäisestä vuodesta erinomaisesti, siitä suuri kiitos kuuluu kaikille työntekijöillemme. Tavoitteenamme on jatkuvasti kehittää ja parantaa valmiuksiamme tulevaisuutta varten, ja sen eteen teemme kovasti töitä voidaksemme toimia yhä paremmin varautuneena.

Kaiken koronakiireen lisäksi arkeamme on kuulunut toimintakulttuurin kehittäminen, valmentavan johtamisen toimeenpaneminen ja työhyvinvoinnin parantaminen. Tämä on erittäin aikaa vievää ja haastavaa, ja tätä työtä tulemme vahvasti jatkamaan myös tulevina vuosina. Pelastuslaitoksen johdossa on tapahtunut muutoksia, ja muutosten myötä usko edellä mainittujen kehittämistoimien eteenpäin viemiseen on

vahva. Toimintakulttuurin muuttaminen kriisin keskellä on tunnetusti erittäin haastavaa. Kriisi- ja poikkeustilanteissa tulisi johtamista vahvistaa muutosten sijasta, mikä tekee tilanteestamme vielä haastavamman. Toimintakulttuurin muutos ei voi kuitenkaan osaltamme odottaa, sillä vahva mandaatti muutokselle on tullut henkilöstöltämme, ja juuri tästä syystä viemme muutosta vaihteittain ja harkitusti eteenpäin, sen sijaan, että jäisimme vain odottamaan.

Henkilöstömme on kuluneen vuoden lopulla saanut osallistua organisaatiomme rakenteen kehittämiseen. Koko henkilöstö sai avoimella kyselyllä mahdollisuuden kertoa mielipiteensä organisaation nykytilasta ja siihen liittyvistä kehittämistarpeista, joita vielä kohdennettujen haastatteluiden avulla tarkennettiin ja syvennettiin. Lopputuloksena syntyi laaja selvitys pelastuslaitoksen organisaation kehittämistarpeista. Keskiössä on toimiva vuorovaikutus, jota kehitetään toimivalla johtamisella, toimivalla päätöksenteolla, toimivalla toiminnanohjauksella ja toimivalla osaamisenhallinnalla. Näiden viiden aiheen kokonaisuudella on tulevana tavoitteenamme muodostaa maailman toimivimpaan kaupunkiin toimivin pelastuslaitos.

Vuoden 2020 aikana myös Uudenmaan pelastuslaitosten keskinäistä HIKLU-yhteistyörakennetta kehitettiin. HIKLU-yhteistyön koordinoitiin palkattiin kehittämisspäällikkö, jonka avulla työryhmien ohjausta vahvistetaan ja varmistetaan, että tavoitteet ovat täsmällisiä ja työhön on käytettävissä riittävästi resursseja. HIKLU-organisaation rakennetta yksinkertaistettiin, jotta voidaan keskittyä olennaiseen eli tuottavaan yhteistyöhön pelastuslaitosten kesken sekä luodaan kulttuuria, jossa konsultaatiota, coachingia ja sparrausta voi saada myös helposti naapurilaitoksen kollegoilta. HIKLU-yhteistyö on edelleen keskeisessä roolissa Uudenmaan pelastuslaitosten välisessä yhteistyössä, on kyse sitten operatiivisista tehtävistä tai hyvinvointialueiden rakenteen muodostamisesta. Hyvinvointialueiden osalta valmistelutyöt on jatkettu, ja massiiviset lakipaketit olivat laajasti lausunnoilla. Suurinta huolta lausunnoissa herätti pelastustoimen jo valmiiksi reilusti vajaalla oleva rahoituskehys rakenteineen, pelastuslaitoksen rooli ensihoidon palvelutuottajana sekä valtiohallan

kasvava ohjausvastuu. Pelastustoimen huoli tässä massiivisessa uudistuksessa on yhteinen, ja on erittäin tärkeää, että pelastustoimen asioita pidetään vahvasti esillä ja asioitamme edistetään yhteisellä näkemyksellä. Työtä on paljon jäljellä, ja valmiita vastauksia vielä kovin vähän.

Helsingin kaupungin pelastuslaitos laajensi palvelutuotantonsa vuoden aikana perustamalla uuden toimipisteen Ruosilankujalle. Edellisestä, uuteen kaupunginosaan avatusta toimipisteestä ehtikin kulua reilusti aikaa.

Konalan alueella sijaitseva väliaikainen pelastusasema ja siellä valmiudessa oleva kärkiyksikkö ovat ensimmäinen askel pelastuslaitoksen toimintavalmiuden kehittämiseen liittyvistä toimista, joilla parannetaan toimintavalmiuksia puutealueilla. Kärkiyksikkö-konsepti on myös uusi Helsingissä, ja sitä varten kehitettiin uusi kevyempi pelastusyksikkö vastaamaan pääkaupungin tarpeita. Yksikkö operoi kahdella pelastajalla, kalustonaan ketterä pakettiauton kokoinen pelastusyksikkö. Väliaikaisen pelastusaseman perustaminen ja palvelutason parantaminen kärkiyksiköllä ovat perinteistä pelastusasemaa ketterämpää ja nopeampaa. Kärkiyksikkö palvelee Konalan alueella niin kauan, kunnes varsinainen Konalan pelastusasema valmistuu vuoden 2022 lopussa, ja sinne perustetaan täysivahvuinen pelastusasema pelastusyksiköineen. Kärkiyksikön toimintamalli saa jatkoa seuraavaksi Kontulan suunnalla.

Paljon on vuoden aikana ehtinyt tapahtua, olemme kokeneet asioita, joita ei uskottu tapahtuvan, vaikka ennusmerkit olivat ilmassa ja ne olivat erilaisissa riskianalyyseissä nostettu esille. Tätä ainutlaatuista oppimisen mahdollisuutta ei ole heitetty hukkaan, vaan totta kai tavoitteenamme on olla vastavissa tilanteissa aina vain paremmin johdettu ja organisoitu sekä kaikkeen varautunut viranomaisorganisaatio. Siihen ovat kaikki edellytykset olemassa, sillä henkilöstömme on osoittanut vakuuttavaa sopeutumista ja sietokykyä, jota ei harjoittelulla ole mahdollista saavuttaa. Kiitän henkilöstöämme ja yhteistyökumppaneitamme vaativasta vuodesta, olkaamme vielä vahvempia tulevissa koitoksissa.

Helsingin kaupungin pelastuslaitos

Helsingin kaupungin pelastuslaitos
Organisaatio
Pelastuslautakunta vuonna 2020

6
7
7

Helsingin kaupungin pelastuslaitos

Inhimillisesti, ammatillisesti, luotettavasti – Yhteistyössä

Helsingin kaupungin pelastuslaitos on yksi maamme 22 aluepelastuslaitoksesta ja vastaa pääkaupungin turvallisuudesta yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa. Palvelutuotannosta vastaa noin 700 asiantuntijan moniammatillinen henkilöstö. Pelastuslaitoksen toimintaa ohjaa ja valvoo pelastuslautakunta.

Pelastuslaitoksen tavoitteena on ehkäistä onnettomuuksia, minimoida hätätilanteiden vaikutuksia tehokkaalla pelastustoiminnalla ja ensihoidolla sekä varautua häiriötilanteisiin, suuronnettomuuksiin ja poikkeusoloihin. Pelastuslaitos tutkii ja kehittää toimintaansa asiakas- ja tulevaisuuslähtöisesti.

Strategia

Pelastuslaitoksen strategia noudattaa Helsingin kaupungin strategiaa ja sisäministeriön laatiman vuoteen 2025 ulottuvan pelastustoimen strategian linjauksia.

Visio

Pelastuslaitos pyrkii tulevaisuudessa olemaan Suomen tuottavin pelastuslaitos. Parannamme turvallisuutta ehkäisemällä onnettomuuksia ja toimimalla tehokkaasti niiden sattuessa. Varaudumme toimimaan myös vakavissa Helsingin ja yhteiskunnan turvallisuutta uhkaavissa tilanteissa. Pyrimme olemaan pääkaupungin paras vaihtoehto ensihoitopalveluiden tuottamisessa. Toimimme aina vastuullisesti..

Arvot

Toimintaamme ohjaavat pelastustoimen kansalliset arvot: inhimillisesti, ammatillisesti ja luotettavasti – yhteistyössä. Lisäksi toimintaamme ohjaavat Helsingin kaupunkikonsernin yhteiset arvot sekä ensihoidon arvot. Kolmesta eri näkökulmasta määritellyt arvot ovat keskenään ristiriidattomia, yhteensopivia ja toisiaan täydentäviä.

Perustehtävä

Pelastuslaitoksen perustehtävä on parantaa turvallisuutta sekä vähentää onnettomuuksia ja niiden vaikutuksia. Pelastuslaitos osallistaa ihmisiä, yrityksiä ja yhteisöjä omatoimisessa varautumisessa sekä suorittaa kiireelliset pelastus- ja ensihoitotehtävät. Pelastuslaitos on organisaatio, joka jatkaa toimintaansa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa sekä vastaa väestönsuojelusta Helsingissä.

Organisaatio

Pelastuslaitoksen organisaatio on matriisimuotoinen, ja sen johtajana toimi vuonna 2020 pelastuskomentaja **Jani Pitkänen**. Heinäkuuhun saakka Pitkänen toimi pelastuskomentajan sijaisena ja heinäkuussa hänet valittiin pelastuskomentajaksi.

Organisaatiossa on kolme osastoa: pelastustoimen osasto, hallinto- ja kehittämisosasto sekä tekninen osasto.

Pelastustoimen osasto jakautuu edelleen kolmeen alueeseen, jotka tuottavat onnettomuuksien ehkäisyä, pelastustoiminnan, ensihoidon ja varautumisen palvelut.

Pelastustoimen osastoa johti pelastusjohtaja vs. **Jari Korkiamäki** tammikuusta marraskuuhun, jolloin osaston johtovastuun otti pelastusjohtaja **Vesa Halonen**.

Hallinto- ja kehittämisosasto vastaa pelastustoimen sekä ensihoidon kehittämisestä ja ohjauksesta, tutkimustoiminnasta, osaamisenhallinnasta, viestinnästä, hallintopalveluista sekä johdon esikunta- ja kansliapalveluista. Hallinto- ja kehittämisosastoa johti vuonna 2020 hallintopäällikkö **Henri Nordenswan**.

Tekninen osasto vastaa teknisestä suunnittelusta, kalusto- ja materiaalihallinnosta, tietotekniikasta ja kiinteistötoimesta. Osastoa johti vuonna 2020 tekninen päällikkö **Kari Virtanen**.

Helsingin kaupungin pelastuslaitos

Pelastuslautakunta vuonna 2020

Jäsenet	Henkilökohtaiset varajäsenet	Puolue
Puheenjohtaja Turkkila Matias	Angelvo-Riipinen Reetta	PS
Varapuheenjohtaja Pasterstein Dennis	Eklund Merja	Kok.
Kelo Jarmo	Leino Sari	Kok.
Aivio Sanna	Franckehaeuser Sebastian	Kok.
Malm Anja	Laitinen Ari	Vihr.
Timonen Hannu	Manninen Sini	Vihr.
Kuurne Juha	Ruotsalainen Merja	SDP
Alanen Outi	Korhonen Marko	Vas.
Landén Maria	Mattson Raimo	PS

Avaintietoja vuodelta 2020

Talous

Pelastuslaitoksen bruttokäyttömenot ilman poistoja olivat 87,5 euroa per asukas vuonna 2020, kasvaen viisi prosenttia vuodesta 2019. Pelastustoimen käyttömenot olivat 68,1 euroa ja ensihoitopalvelujen 19,4 euroa. Pelastuslaitoksen ja samalla pelastustoimen toimintakate oli 59,7 euroa ja tilikauden tulos poistot mukaan lukien 59,50 euroa per asukas. Ensihoitopalvelun kokonaiskustannus ensivaste ja poistot mukaan lukien oli 21,0 euroa asukasta kohden ja nettotulos nolla euroa, koska pelastuslaitos tuottaa palvelun omakustannuseriaa.

Irtaimen omaisuuden investointimäärärahojen käyttö toteutui budjetoidusti. Merkittäviä hankintoja olivat ensihoidon monitori-defibrillaattorit sekä öljyntorjunnan Kala-luokan kuljetuslautta ja kolme D-luokan työvenettä.

Henkilöstö ja työhyvinvointi

Pelastuslaitoksen vakituisen henkilöstön määrä kasvoi vuoden 2020 aikana, kuten on ollut monivuotinen trendi. Henkilöstömäärä oli vuoden lopussa 720. Kokonaisvaihtuvuus oli 31.12.2019 tilanteeseen verrattuna 14 henkilöä enemmän. Jatkossakin henkilöstömäärä tulee kasvamaan muun muassa palveluverkoston laajentamisen ja kehittämisen sekä Helsingin kasvun vuoksi.

Pelastuslaitokselta poislähteneiden henkilöiden määrässä ei tapahtunut muutoksia viime vuoteen verrattuna. Eläköityneiden ja muualle siirtyneiden henkilöiden tilalle rekrytoimme muun muassa palomies-ensihoitajia ja onnettomuuksien ehkäisyn henkilöstöä. Johdossa ja keskijohdossa tapahtui lisäksi monia muutoksia, muun muassa pelastuskomentaja Jani Pitkänen aloitti virassaan 1.7.2020 ja pelastusjohtaja Vesa Halonen 1.11.2020. Rekrytointia haastaa edelleen kilpailu osaavasta henkilöstöstä muiden pelastuslaitosten ja yksityisen sektorin kanssa.

Pelastuslaitoksen pelastuskoulusta valmistuivat kurssin 42 pelastajaoppilaat täysin määräajassa pandemiasta huolimatta. Pelastuskoulu omaksui nopeasti jo heti maaliskuussa hybridikoulutusmallin ja lisäksi ennakoitiin suojautumismää-

räyksiä ennen virallista valtakunnallista linjausta. Hybridikoulutus tarkoitti sitä, että pelastajaoppilaat opiskelivat eri pelastuslaitoksen toimipisteissä ja näin välttyttiin altistumisilta. Pelastuskoulusta valmistui yhteensä 15 palomies-ensihoitajaa.

Vuosi 2020 jatkoi loppuvuodesta 2019 alkanutta Tahdosta teoiksi -toimintakulttuurin kehittämisohjelmaa, jonka tavoitteet keskittyivät erityisesti avoimen ja innostuneen toimintakulttuurin sekä johtamisen ja esihenkilötyön kehittämiseen. Esihenkilövalmennusten ensimmäinen osa ehdittiin toteuttaa ennen koronapandemian puhkeamista, minkä jälkeen valmennukset siirtyivät osaltaan virtuaalisiksi ja verkkokursseiksi. Pandemian vuoksi suuri osa henkilöstöstä siirtyi yleisten suositusten mukaisesti etätööhön, mikä osaltaan haastoi esihenkilötyön laadun etäjohtamisineen ja virtuaaliitineen. Joulukuussa valmistuneet Kunta10-tulokset kuitenkin osoittivat, että kehitystä todellakin on tapahtunut pandemiasta huolimatta. Pelastuslaitos sai historiansa korkeimman vastausprosentin 77 prosentillaan, mikä osoittaa, että henkilöstö myös haluaa osallistua kehittämiseen. Pelastuslaitos myös loisti kaupungin parhaalla tuloksella sosiaalisesta pääomasta (4,0).

Yhtenä Tahdosta teoiksi -toimenpiteenä oli viestinnän kehittäminen henkilöstön osallistamiseksi ja sisäisen tiedonkulun ja vuorovaikutuksen vahvistamiseksi. Yksi onnistunut uusi sisäinen viestintämuoto Teams-ohjelman käyttöönoton lisäksi oli koko pelastuslaitoksen henkilöstöinfotilaisuudet, jotka aloitettiin vuoden 2020 helmikuussa. Ensimmäinen henkilöstöinfo ehdittiin pitää läsnätilaisuutena, minkä jälkeen ne siirtyivät virtuaalisiksi. Viestintätiimin onnistuneen organisoimisen vuoksi tilaisuudet ovat onnistuneet hyvin ja saaneet paljon kiitosta henkilöstöltä. Vuoden viimeisessä henkilöstöinfossa pidettiin Tahdosta teoiksi -palkitsemistilaisuus, jossa palkittiin pelastuslaitoksen onnistujia viidessä eri kategoriassa. Kategoriat olivat vuoden asiakaspalvelija, vuoden ahertaja, vuoden luottopelaaja, vuoden esihenkilö ja vuoden innostaja. Tilaisuus ylitti virtuaaliodotukset ja toi näkyväksi pelastuslaitoksen eri toimintoja ja osajia sekä osaltaan vahvisti pelastuslaitoksen yhteishenkeä.

Helsingin kaupunginkanslian taholta tapahtui myös paljon strategista kehittämistä henkilöstöjohtamisen saralla, mikä näkyi vahvasti myös pelastuslaitoksella. Kaupungin yhtenäiset eettiset periaatteet jalkautettiin alkuvuodesta ja käsiteltiin työyhteisöissä. Ne ohjaavat koko kaupungin henkilöstön päivittäistä työtä ja ovat vastuullisen toiminnan, terveen työ- ja työhyvinvoinnin ydin. Niiden noudattaminen varmistaa, että kaupungilla on hyvä työskennellä. Toisena isona kehityskohteenä luotiin johtamisen uudet kulmakivet, jotka ovat näkemyksellisyys, innostus, linjakkuus ja toimeenpanokyky. Kulmakivet auttavat konkretisoimaan sitä johtamista, mikä korostuu suurkaupungin johtamisessa matkalla kohti maailman toimivinta kaupunkia. Kulmakivistä ja niiden konkretisoinnista keskusteltiin Tahdosta teoiksi -esihenkilövalmennuksessa lokakuussa ja kaupungin ensimmäisessä yhteisessä Johdossa!-esihenkilötilaisuudessa marraskuussa.

Henkilöstömäärä 2020

	vakituinen	määrä- aikainen	kaikki
Pelastustoimen osasto	473	77	550
Hallinto- ja kehittämisosasto	71	9	80
Tekninen osasto	87	3	90
Yhteensä	631	89	720

Tapaturmat ja työsuojelu

Työtaturmiksi (ei sisällä liikunnasta aiheutuneita) kirjattuja tapauksia oli vuoden 2020 aikana yhteensä 52. Näistä poissaoloihin on johtanut 22 tapausta. Poissaolopäiviä näistä kertyi 189 päivää. Pisimmillään yksittäinen tapaturma on aiheuttanut 28 poissaolopäivää. Kyseinen tapaturma aiheutui hälytystehtävissä. Merkittävin työtaturmaan johtanut tilanne tapahtui myrskyvauriopuun raivaustilanteessa, minkä johdosta henkilö ohjautui lyhytaikaiseen sairaalahoitoon.

Vuoden 2020 tammi-joulukuun jaksolla on sattunut 13 liikuntatapaturmaa, joista on kertynyt poissaolopäiviä yhteensä 36 päivää. Pisin yksittäinen liikuntatapaturmaan liittyvä poissaolo on kestänyt seitsemän päivää.

Työmatkatapaturmia on sattunut kahdeksan kertaa ja niistä kertyi poissaolopäiviä yhteensä 75 päivää.

Vuoden 2019 alusta pelastuslaitos otti aktiivisen roolin uhka- ja väkivaltatilanteisiin liittyvien ilmoitusten sisällön seurannassa. Uhka- ja väkivaltatilanteista koitui vuoden 2020 aikana viisi työtaturmakirjausta. Poissaolopäiviä niistä koitui kuusi päivää.

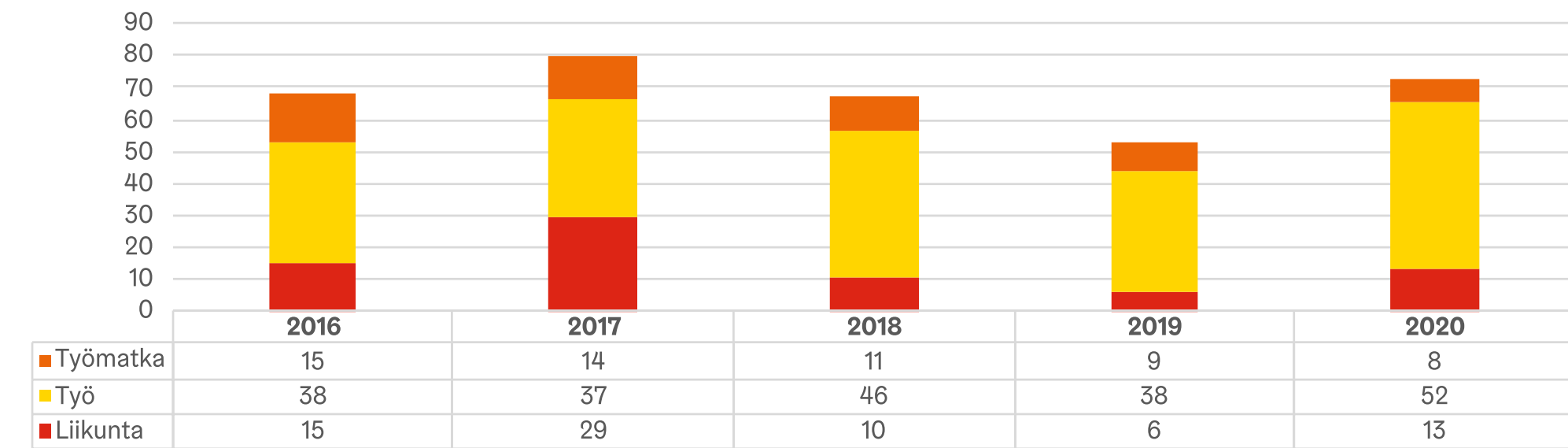
Uhka- ja väkivaltailmoituksia vuoden aikana tehtiin 65. Muita vaara- ja läheltä piti -tilanneilmoituksia oli 30.

Tilastollisesti keskeinen hyvä havainto on se, että työtaturmien määrällinen trendi on aleneva. Erityisesti pitkäkestojen poissaolojen määrä on vähentynyt.

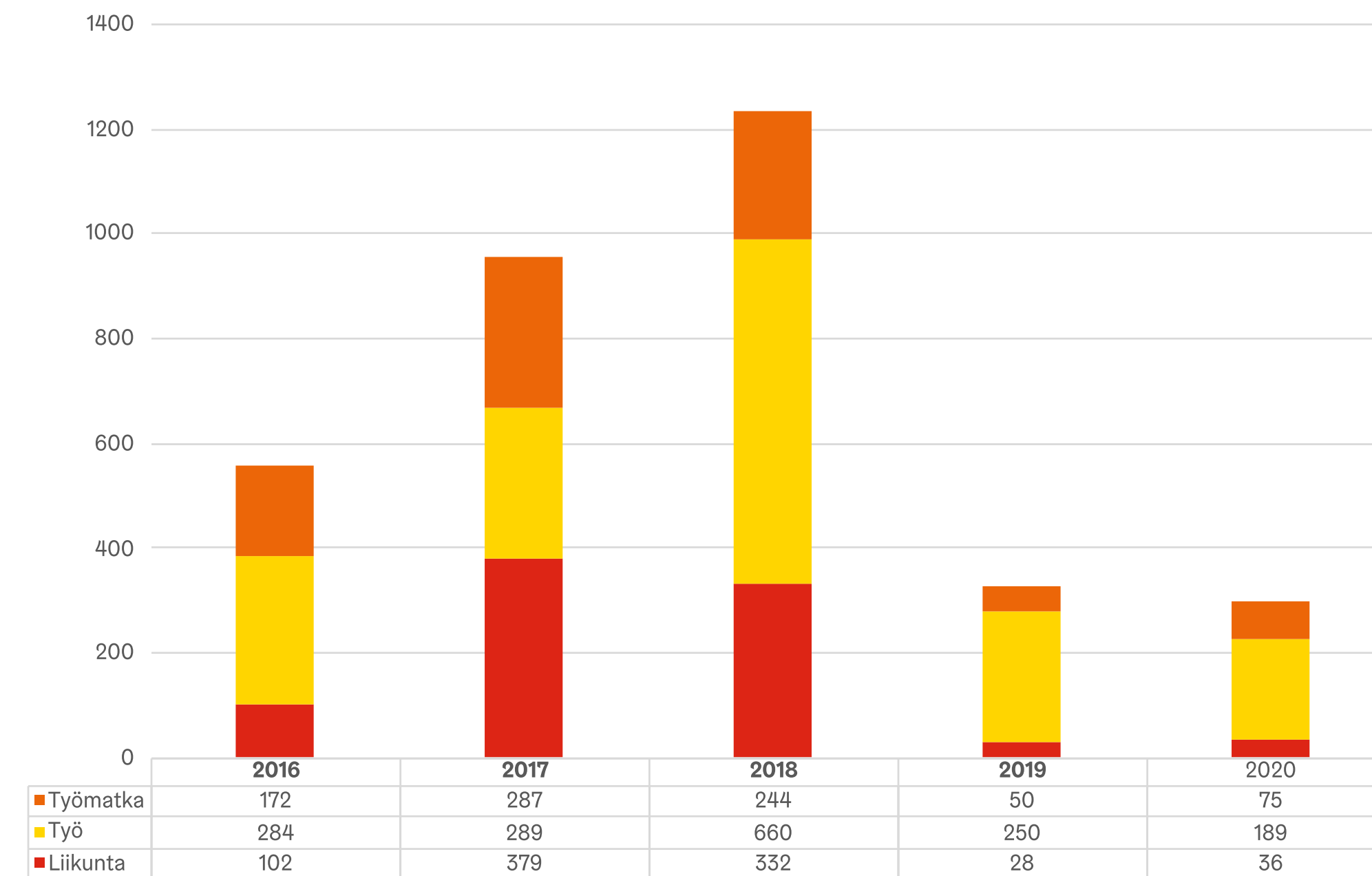
Tapaturmien sekä vaaratilanneilmoitusten syiden käsittely näyttää parantuneen. Sen myötävaikuttavana tekijänä voisi ajatella olevan tapaturmien väheneminen. Työturvallisuuden ja työsuojelun toiminta huomioidaan ja toteutetaan aiempaa laajemmin kaikissa työyksiköissä osana arkeen kuuluvana asiana.

Tapaturmista koituneet taloudelliset kustannusvaikutukset olivat työtaturmien osalta 47 250 euroa, liikuntatapaturmien osalta 9 000 euroa sekä työmatkatapaturmien kohdalla 18 750 euroa, mikä tekee yhteensä 75 000 euroa. (poissaolopäivien määrä x 250 euroa / päivä).

Tapaturmien määrän jakaantuminen liikunta-, työ- ja työmatkoihin Tammi-Joulukuun vertailu 2016 - 2020

Työtaturmiin liittyvien poissaolopäivien määrä 2016 -2020 Tammi- Joulukuu vertailu

Uhka- ja väkivaltatilanneilmoituksia on tehty tammikuussa kaksi ilmoitusta. Läheltä piti -tilanne ja -vaaratekijäilmoituksia on tehty kahdesta tilanteesta.

Tavoitteet

Tavoitteiden saavuttaminen

Sitovat tavoitteet

Onnettomuuksia ehkäistään lisäämällä kaupunkilaisten ja Helsingissä toimivien tahojen kykyä estää onnettomuuksia ja rajoittaa niiden vaikutuksia. Tavoitetta mitataan turvallisuus-pisteillä. Tavoitteena on vähintään 8 000 turvallisuus-pistettä. Tämä tavoite toteutui. Tulos oli 8 518 pistettä eli turvallisuus-pistekertymä ylitti tavoitteen kuusi prosenttia.

Pelastustoiminnan toimintavalmius on riittävä ja tarkoituksenmukainen. Tavoitetta mitataan pelastustoiminnan keskimääräisellä lähtö- ja ajoajalla kohteeseen riskiluokan määrittävissä onnettomuustyypeissä. Tavoite toteutui. Keskimääräinen lähtö- ja ajoaika kohteeseen oli enintään kuusi minuuttia 56 prosentissa tehtävistä. Pelastustoiminnan toimintavalmius ylitti vähimmäistavoitteen viisi prosenttiyksikköä.

Sen sijaan ensihoitopalvelussa enintään kahdeksassa minuutissa tavoitettujen tehtävien osuus alitti tavoitteen 11 prosenttiyksiköllä. Koronapotilaan hoidon jälkeen ensihoitoyksiköille joudutaan tekemään sisäpesu, minkä vuoksi yksikkö on pois hälytysvalmiudesta 30-60 minuuttia. Tämä lisää potilaan tavoittamisviivettä, koska korvaava yksikkö samanaikaiseen

tehtävään tulee kauempaa. Tavoittamisviiveen korjaamiseksi vuodelle 2021 lisätään ensihoidon valmiutta.

Henkilöstön osaaminen kehittyy jatkuvasti. Tavoitetta mitataan täydennyskoulutuksen määrällä, jonka pitäisi olla vähintään sama kuin vuonna 2019. Tavoite ei toteutunut. Pandemian johdosta suunniteltuja koulutuksia jouduttiin peruuttamaan tai supistamaan. Erityisesti pelastustoiminnan käytännön koulutuksia ei ole ollut mahdollista korvata etäosallistumistechniikoilla. Suunniteltujen koulutusten toteutumisaste oli 77 prosenttia, kun se vuonna 2019 oli 85 prosenttia.

Henkilöstön työkykyä edistetään jatkuvasti. Tavoitetta mitataan lyhyillä sairauspoissaoloilla sekä varhaisen tuen menetelyiden toteutumisella. Tavoite toteutui. Lyhyet sairauspoissaolot olivat 0,71 prosenttia (0,91 prosenttia vuonna 2019) ja varhaisen tuen keskustelujen toteutumisaste oli 65 prosenttia (60 prosenttia vuonna 2019).

Pelastuslaitoksen toiminta on tuottavaa kaupungin kasvu ja palvelutarpeen muutokset huomioiden. Tavoitetta mitataan tulosbudjetin riittävyydellä. Tavoite toteutui eli pelastuslaitoksen kokonaistuottavuus oli samalla tasolla kuin vuonna 2019.

Toiminta

Pelastustoiminta	14
Tutkimustoiminta	17
Valvontatyö sekä turvallisuusviestintä ja -koulutus	18
Ensihoito	22
Varautuminen	23
Viestintä	24
Osaamisenhallinta pelastuslaitoksessa	25
Ympäristönsuojelu	27
Irtaimisto	28

Pelastustoiminta

Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen pelastustoiminnan tuottamista ja määrätietoista kehittämistä jatkettiin vuoden 2020 aikana haastavissa olosuhteissa. Suunnitelmallisella toiminnalla pystyimme koronapandemiasta huolimatta tuottamaan kaikki palvelut. Korona ei vaikuttanut avunsaantiin, hälytysluontoiset tehtävät hoidettiin täysimääräisesti. Pelastusasemaverkostoa laajennettiin Konalaan, jossa aloitimme kärkiyksikkötoiminnan. Lisäksi pelastuslaitoksen nostolava- ja alus- sekä venekalustossa tehdyt päivitykset paransivat merkittävästi pelastustoiminnan palvelujen saatavuutta ja tasoa.

Koronavuoden pelastustoiminnan tehtävät

Pelastustoiminnan tehtäviä oli vuonna 2020 yhteensä 8 807. Tehtävämäärä on noin seitsemän prosenttia pienempi kuin edellisten kolmen vuoden keskiarvo. Eniten hälytyksiä aiheuttanut tehtävälaji oli perinteisesti automaattisten paloilmointien tarkastus- ja varmistustehtävät, joita oli 2 188. Myös tässä tehtävaluokassa oli seitsemän prosentin lasku vuosien 2017–2019 keskiarvoon verrattuna. Tulipaloja oli kaikkiaan 773 kappaletta, mikä on noin 14 prosenttia vähemmän kuin kolmen edeltävän vuoden keskiarvo. Tätä pudotusta selittää lähes yksinomaan vuoden 2020 maastopalotehtävien vähäinen määrä. Maastopaloja oli ainoastaan 87 eli puolet edellisten vuosien keskiarvosta.

Rakennuspalojen vuosittainen määrä on Helsingin alueella niin pieni, että selkeitä eroja peräkkäisten vuosien välillä on vaikea tunnistaa. Rakennuspalot ovat pysyneet edelleen erittäin matalalla tasolla Helsingin asukasmäärään nähden. Vuonna 2020 niitä oli 103, ja niissä menetettiin viisi ihmishenkeä. Ensivastetehtävissä tapahtunutta noin 22 prosentin tehtävämäärän laskua kolmen edeltävän vuoden keskiarvoon verrattuna voidaan myös pitää merkittävänä. Siihen, että ensivastetehtäville lähdettiin ainoastaan 666 kertaa, vaikutti erityisesti se, että koronapandemian vuoksi hälytysvasteita muutettiin siten, että pelastusyksiköt eivät lähteneet ensivastetehtäville normaalisti.

Koronan vaikutuksia voidaan havainnoida vuositilastoista, mutta ne nousevat selkeämmin esiin, kun tarkastelu viedään kuukausitasolle. Vuoden 2020 kuukausittaiset tehtävämäärät poikkesivat edellisten kolmen vuoden keskiarvosta huhtikuussa, toukokuussa, elokuussa ja joulukuussa. Mikäli edellisten vuosien keskiarvosta poistetaan vuoden 2017 Kiira-rajuilman vaikutukset elokuun keskiarvoon, niin voidaan todeta, että koronan vaikutukset ovat havaittavissa erityisesti huhti-, touko- ja joulukuussa.

Pelastustoiminnan tehtäviä vuonna 2020 yhteensä

8 807

Automaattisten paloilmointien tarkastus- ja varmistustehtävät

2 188

Tulipaloja

773

Rakennuspaloja

103

- Toukokuun pelastustoiminnan kiireellisten tehtävien määrä vuonna 2020 oli noin 18 prosenttia pienempi kuin keskimäärin vuosina 2017–2019. Vuositasolla ero oli ainoastaan 1,5 prosenttia pienempi.
- Kiireellisten ensivastetehtävien osalta maaliskuu-kesäkuussa erot olivat merkittävimpiä, jolloin vuoden 2020 kiireellisten ensivastetehtävien määrä oli noin 30–40 prosenttia pienempi kuin edellisinä kolmena vuotena keskimäärin.
- Liikenneonnettomuuksien määrässä ei vuositasolla havaittu merkittävää eroa edellisvuosiin, mutta eroa oli havaittavissa kuukausitasolla huhti-toukokuussa sekä joulukuussa. Toukokuussa 2020 kiireellisesti hälytettyjen liikenneonnettomuuksien määrä oli 19 prosenttia pienempi ja joulukuussa 2020 jopa 38 prosenttia pienempi kuin vuosina 2017–2019 keskimäärin.
- Rakennuspalovaaroja, joissa palo ei ole päässyt leviämään ensimmäisenä syttyneestä kohteesta, oli vuonna 2020 noin yhdeksän prosenttia vähemmän kuin vuosina 2017–2019 keskimäärin. Tässäkin onnettomuustyyppissä eroa oli havaittavissa maaliskuu-toukokuussa sekä loka-marraskuussa, jolloin erotus vuoden 2020 tehtävämäärässä ja edellisvuosien keskiarvoon oli noin 15–30 prosenttia kuukaudesta riippuen.
- Automaattisten paloilmointimien kiireellisissä tarkastustehtävissä erot olivat suurimpia huhti-toukokuussa ja marras-joulukuussa, jolloin vuoden 2020 tehtävämäärä oli noin 10–22 prosenttia pienempi kuin vuosina 2017–2019 keskimäärin. Vuositasolla ero oli ainoastaan seitsemän prosenttia pienempi verrattuna aikaisempiin vuosiin.

Kärkiyksikkötoiminnan aloittaminen Konalassa

Helsingin kaupungin pelastuslaitos käynnisti toukokuussa Konalan alueella uudenlaisen toimintamallin ns. kärkiyksikkömallin. Kärkiyksiköllä tarkoitetaan normaalista pelastusyksiköstä pienempää ajoneuvoa, jossa on kaksi palomiestä. Yksikkö kykenee rajoitetusti itsenäisiin ensihoito- ja pelastustehtäviin. Yksikön tavoitteena on nopeuttaa onnettomuuskohteen saavuttamista alueella, johon peruspelastusyksikkö ei ehdi tavoiteajassa. Pelastuslaitoksella on tavoitteenaan vahvistaa myöhemmin myös kaupungin pohjoisia ja itäisiä osia vastaavalla toimintamallilla. Kärkiyksikkö toimii tällä hetkellä vuokratiloissa Ruosilankujalla, mutta alueelle rakennetaan uusi pelastusasema, kunhan uuden pelastusaseman aiottu tontti vapautuu rakentamiselle vuoden 2021 aikana.

Kärkiyksiköllä oli omalla toiminta-alueellaan 270 kiireellistä pelastustehtävää sekä 102 kiireetöntä tehtävää eli yhteensä 372 tehtävää toukokuun alusta joulukuun loppuun 2020. Kun tarkastellaan, miten kärkiyksikkö on saavuttanut kohteensa, voidaan todeta, että pienestä kuukausivaihtelusta huolimatta yksikkö on saavuttanut onnettomuuskohteen noin kuuden minuutin mediaaniajassa. Kun lähtökohdaksi otetaan onnettomuuskohteelle saapuva, seuraavaksi lähin pelastusyksikkö, voidaan todeta kärkiyksikön lyhentäneen avunsaantiaikaa aina muutamasta minuutista useaan – enimmillään jopa kymmeneen minuuttiin – riippuen onnettomuuskohteen sijainnista. Tätä tarkastelua vasten voidaan todeta kärkiyksikön vastanneen sille asetettua tavoitetta.

Kärkiyksikkö on selkeästi ylittänyt odotukset tehtävissä, joista se on selviytynyt itsenäisesti ilman tukiyksiköitä. Suunnitteluvaiheessa arvioitiin, että kärkiyksikkö hoitaisi noin 50 prosenttia hälytystehtävistä itsenäisesti. 270 kiireellisestä tehtävästä kärkiyksikkö hoiti kuitenkin itsenäisesti 177 tehtävää, mukaan lukien ensihoidon tehtävät, mikä on selkeästi parempi kuin alkuperäinen tavoite. Kärkiyksikkö sopii hyvin osaksi Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen monipuolista keinovalikoimaa vastaamaan onnettomuustilanteiden haasteisiin. Osana pelastuslaitoksen monipuolista operatiivista toimintamallia – se omalta osaltaan täydentää nopean ammatitaitoisen avun ketjua Helsingin kaupungissa.

Lisää ulottuvuutta nostolavatoimintaan

Helsingin kaupungin pelastuslaitos hankki vuonna 2020 kaksi uutta nostolavayksikköä. Yksiköiden alustarakenteena toimii Mercedes Benz Econic, ja 45-metrinen nostovarsiston on valmistanut suomalainen Vemalift Kaarinassa. Yksiköt otettiin perehdytysohjelman jälkeen operatiiviseen käyttöön vuoden 2020 lopussa. Yksiköiden sijoitukset ovat Etelä-Helsingissä Erottajan pelastusasemalla (RHE206) ja Länsi-Helsingissä Haagan pelastusasemalla (RHE306). Lisäksi Helsingissä on nostolavayksiköt Kallion ja Mellunkylän pelastusasemilla.

Uudet yksiköt korvaavat samoilla asemilla 20 vuotta palvelleet nostolavayksiköt. Vaikka uudet yksiköt ovat niin sanottuja pieniä nostolavoja, on niiden ulottuvuuksia saatu huomattavasti kasvatettua hyvällä nostovarsiston sekä ajoneuvon alustan suunnittelulla ilman, että ajoneuvojen koko on oleellisesti muuttunut edeltäjistään.

Entiseen kalustoon verrattuna sivu-ulottuma on kasvanut 17 metristä ja 400 kilon työkorikuormasta 27 metriin ja 500 kilon työkorikuormaan. Työskentelykorkeus on noussut 30 metristä noin 45 metriin. Tämä on merkittävä parannus nostolavan käytettävyyteen esimerkiksi kerrostalon huoneistotai ullakkopalossa. Yksiköissä on työkorissa vesiselvityksiä varten kolmen tuuman vesitykki, puolentoista tuuman veden ulosotto työsuihkulle sekä uutena järjestelmänä hydraulisesti toimiva paineenkorotuspumppu omalla vesisyötöllä. Pumpun avulla vedenpaine saadaan nostettua noin 200 baarin paineeseen, joka tuottaa läpilyöntinaulan kautta hienojakoisen vesisumun turvaamaan esimerkiksi katonavausta. Yksiköiden hyvää kääntösädettä on saavutettu kääntyvällä taka-akselilla. Alustan maavaraa on mahdollista säätää ilmajousien avulla, mikä osaltaan mahdollistaa jyrkempien nousujen ja hankalien kohteiden tavoitettavuutta. Ajoneuvojen paino on noussut 22 000 kilosta 27 000 kiloon.

Uusien nostolavojen kasvanut ulottuvuus sekä yhdenmukainen työkoritekniikka vesiselvityksien osalta mahdollistavat jatkossa yhdenmukaiset operatiiviset toimintamallit pelastuslaitoksen nostolavoissa RHE106, RHE206, RHE306 ja RHE606. Tämä on nostolavatoiminnassa pelastustoiminnan suorituskyvyn kannalta merkittävä parannus.

Merellinen valmius ja öljyntorjuntaan varautuminen kehittyivät ja paranivat

Helsingin kaupunki ja pelastuslaitos jatkoivat vuonna 2020 suunnitelmallista öljyntorjuntaan varautumista ja siihen liittyviä kalustoinvestointeja. Käytännön koulutusta ja harjoittelua tehtiin suunnitelmallisesti, vaikka koronapandemia rajoittikin lähiharjoittelua merkittävästi. Vuoden 2020 suunnitelluista harjoituksista saatiin toteutettua noin puolet.

Merkittävät parannukset öljyntorjunnan ja merellisen toimintamme kalustolliseen valmiuteen toivat vuoden 2020 aikana pelastuslaitokselle hankitut öljyntorjunnan kalustolautta m/s Miina, joka on entinen puolustusvoimien Kala-luokan (Kala = Kalusto Lautta) kuljetuslautta, sekä kolme uutta 12,5 metrin pituista monitoimiveneettä nimeltään Kuutti, Norppa ja Saukko.

M/s Miina tehostaa merellisen öljyntorjunnan logistista valmiuttamme merkittävästi. Alus on 27 metriä pitkä, kahdeksan metriä leveä katamaraanirunkoinen alus, jonka hyötykuormakantavuus on 60 tonnia. M/s Miinan kotisatama on Santahaminassa pelastuslaitoksen öljyntorjuntavarikon viereinen valmius- ja lastauslaituri. Tyypillisiä tehtäviä, joita Miinalle suunnitellaan, ovat öljyvuomien kuljetus ja selvitys, öljyn kerääminen erillisellä keräyslaitteella, öljyjätteen poiskuljettaminen torjunta-alueilta sekä muut kuljetus- ja huoltotehtävät merellä. Miina-aluksen hankintaan pelastuslaitos saa täyden korvauksen Öljysuojarahastolta (ÖSRA).

Uudet monitoimiveneet, Kuutti (RHE808), Norppa (RHE708) ja Saukko (RHE208), sijoittuvat Suomenlinnaan, Herttoniemeen ja Erottajalle/Merisatamaan aiempien veneiden tilalle.

Näiden veneiden hankinnalla pelastuslaitoksen merellisen toiminnan varmuus paranee merkittävästi, kun eri asemien henkilöstöä voidaan käyttää entistä joustavammin ristiin alusten operoimiseksi. Veneet ovat teknisesti hyvin suorituskykyisiä, ne ovat varustettuja palopumpuilla ja kansinostureilla. Veneissä on tilaa muun muassa paareilla kuljetettavan potilaan kuljettamiseen ja hoitamiseen sisätiloissa. Lisäksi ne voidaan varustaa erillisillä öljynkeräyslaitteilla. Helsingin kaupungin pelastuslaitos hankki veneet kaupungin omalla investointirahoituksella, joka mahdollistaa niiden monipuolisemman käytön ja varustelun pelastus- ja muihin tehtäviin.

Pelastustoimen osaston henkilöstö

Vuoden 2020 aikana oli useita henkilöstön rekrytointeja eri tehtäviin pelastustoimen osastolla. Rekrytoinneilla paikattiin henkilöstön luonnollisen poistuman lisäksi ensihoidon ja pelastustoiminnan lisääntynyttä henkilöstötarvetta. Suurin yksittäinen rekrytointi kohdistui kärkiyksikkötoiminnan aloittamiseen, jonka yhteydessä rekrytoitiin 18 pelastajaa vakituiseen virkaan. Palotarkastajien osalta poistuma ja rekrytointi on käytännössä jatkunut läpi koko vuoden. Poistumaa on pystytty korvaamaan hyvin, joten pelastuslaitos on pystynyt tuottamaan valvonta- ja asiantuntijapalveluita laadukkaasti läpi vuoden. Pelastustoimen osaston pelastusjohtajan tehtävää hoidettiin väliaikaisin järjestelyin lähes koko vuoden. Tämä johtui pelastuskomentajan sijaisuusjärjestelyistä ja kyseisen viran valintaprosessista, joka saatiin maaliin heinäkuussa. Pelastuskomentajan valinnan jälkeen aloitettiin pelastusjohtajan rekrytointiprosessi, joka tuli päätökseen marraskuun alussa, uuden pelastusjohtajan aloittaessa virassa.

Tutkimustoiminta

Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen tutkimustoiminnon tehtävä on tuottaa ja koostaa tutkittua tietoa ja selvityksiä päätöksenteon, toiminnan suunnittelun ja kehittämisen tarpeisiin. Keskeisin tutkimustoiminnon tehtävä on valmistella pelastuslaitoksen palvelutasopäätös ja dokumentoida sitä perusteleva riskianalyysi.

Palvelutasopäätöksessä määritellään toiminnan tavoitteet ja palveluiden taso

Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen uusi palvelutasopäätös valmisteltiin vuoden 2020 aikana ja se on astunut voimaan vuoden 2021 alusta. Valmistelussa tehtiin tiivistä yhteistyötä Uudenmaan alueen muiden pelastuslaitosten kanssa ja palvelutasopäätökset perustuvat pelastuslaitosten yhteiseen riskianalyysiin.

Tutkimustoiminto vastaa tutkimustyöhön ja riskianalyysiin liittyvästä yhteistyöstä myös muiden pelastus- ja sisäisen turvallisuuden alan toimijoiden kanssa Suomessa ja ulkomailla. Pelastuslaitos osallistuu omalta osaltaan laajasti pelastusalalla toteutettavan tutkimuksen sekä riskianalyysin ja sen edellytysten kehittämiseen, esimerkiksi pelastuslaitosten toiminnasta raportoinnin ja hyödynnettävien tietojärjestelmien osalta.

Tiedolla johtamisen ja tiedon hyödynnettävyyden kehittämistä datastrategiaprojektilla

Laitoksella käynnistettiin vuodenvaihteessa projekti pelastuslaitoksen tiedolla johtamisen ja tiedon hyödynnettävyyden kehittämiseksi. Tarkoituksena on kartoittaa laaja-alaisesti, millaista tietoa ja tunnuslukuja pelastuslaitoksen eri toiminoissa ja yksiköissä voitaisiin seurata toiminnan suunnittelun ja päätöksenteon tietoperusteisuuden lisäämiseksi. Tavoitteena on myös automatisoida toiminnasta raportointia ja pelastuslaitoksen omavalvontaa. Automatisointi mahdollistaisi dynaamisemman, reaktiivisemman ja avoimemman tiedon hyödyntämisen ja jakamisen.

Paikkatieto- ja data-analyysistä työkaluja onnettomuusriskien ennustamiseen

Paikkatieto- ja data-analyysia voitaisiin pelastustoimessa hyödyntää paljon nykyistä tehokkaammin ja ulkomailla hyödynnetään jo esimerkiksi edistyneitä onnettomuusriskien ennustemalleja. Myös Suomessa on käynnissä teemaan liittyviä lupaavia kehityshankkeita. Helsingin kaupungin pelastuslaitoksella on ohjausryhmäedustus sisäministeriön Pelastustoimen ja siviilivalmiuden suorituskyky ja suunnitteluperusteet -hankkeessa sekä Suomen pelastusalan keskusjärjestön enakoivan analytiikan tutkimushankkeessa, joissa pohditaan uudenlaisen analytiikan hyödyntämistä pelastustoimen riskianalyysissä ja toiminnan suunnittelussa.

Helsingin kaupungin pelastuslaitoksella korkeakouluharjoittelussa vuonna 2019 ollut Sara Todorović kirjoitti harjoittelujaksonsa innoittamana vuonna 2020 myös palkintoja saaneen pro gradu -tutkielman asuinrakennuspalon riskin ja siihen vaikuttavien tekijöiden maantieteellisestä mallinnuksesta Helsingin pelastustoimen alueella. Opinnäytetyöstä kirjoitettiin julkaisusarjaamme myös suomenkielinen tiivistelmä, johon voi tutustua pelastuslaitoksen verkkosivuilla.

Valvontatyö sekä turvallisuusviestintä ja -koulutus

Onnettomuuksien ehkäisy

Pelastuslaitoksen tekemä onnettomuuksien ehkäisytyö koostuu turvallisuusviestinnästä, turvallisuuskoulutuksista sekä erilaisista pelastusviranomaiselle kuuluvista valvontatehtävistä. Valvonnan ydintehtäviin kuuluvat säännöllisesti tehtävät määräaikaiset palotarkastukset, joiden aikaväli määräytyy kunkin tarkastettavan kohteen riskitason mukaan. Palotarkastajien työhön sisältyy kuitenkin myös paljon muita asiantuntijatehtäviä, jotka vaativat erityisosaamista. Valvonnan asiantuntijatoiminnoissa työskennellään muun muassa rakenteellisen paloturvallisuuden, poistumisturvallisuusselvitysten, tapahtumaturvallisuuden, palontutinnan, kemikaalivalvonnan ja asumisen turvallisuuden parissa. Lisäksi päivystävä palotarkastaja tarjoaa kaikille kuntalaisille palo- ja pelastusturvallisuuteen liittyvää ohjausta ja neuvontaa puhelimitse ja sähköpostilla. Turvallisuuskoulutusta ja -viestintää tuottaa siihen erikoistunut tiimi, joka tarjoaa muun muassa paloturvallisuuslentoja, alkusammutuskoulutuksia, verkkokoulutuksia sekä erilaisia työyhteisöjen tarpeisiin räätälöityjä koulutuspaketteja.

Vuonna 2020 myös onnettomuuksien ehkäisytoiminta joutui uuden eteen maailmanlaajuisen pandemian yllättäessä meidät kaikki. Päivittäinen työskentely siirtyi pelastusasemilta kotitoimistoihin ja samalla työtapa ja toimintamalleja kehitettiin uudelleen, monelta osin jopa ennennäkemättömiksi. Valvontatoiminnassa innovoitiin uusia toimintatapoja, kuten kokonaan etäyhteyksin toteutettavan valvontakäynnin toimintamalli sekä hybridivalvontamalli, jossa yhdistyvät asiakirjojen pohjalta tehtävä valvonta ja tarkasti kohdennettu ja rajattu valvontakäynti.

Lisäksi valvonnan toimintojen sisäiseen kehittämiseen panostettiin resursseja hetkellisesti enemmän kuin alun perin suunniteltiin, sillä kevään pandemiahuipun aikaan valvonta-

käynnit keskeytettiin väliaikaisesti kokonaan. Samalla turvallisuuskoulutukset päivitettiin etänä toteutettaviksi ja yksittäisiin lähiopetuksena annettuihin koulutuksiin kehitettiin mahdollisimman terveelliset ja turvalliset toteutuskäytännöt. Vuoden loppua kohden tilanne tasaantui niin, että palotarkastuksien kohdekäyntejä pystyttiin asteittain lisäämään sekä pelastustoimen valtakunnallisten, että pelastuslaitoksen sisäisten turvallisuusohjeiden ja -käytäntöjen jatkuvasti tarkentuessa.

Pandemiasta huolimatta onnettomuuksien ehkäisyn yhteistyötä muiden pelastuslaitosten ja erityisesti Uudenmaan HIKLU-pelastuslaitosten kesken pystyttiin tekemään suunnitellusti. HIKLU-yhteistyössä järjestettiin muun muassa pelastuslaitosten henkilöstön täydennyskoulutusta, uusien palotarkastajien perehdytyskurssi, palontutinnan seminaari, yhteistä turvallisuusviestintää sekä jatkettiin toiminnan ja asiakaspalvelun suunnitelmallista yhdenmukaistamista.

Valvontatyötä tehtiin Helsingissä vuonna 2020 valvontasuunnitelman mukaisesti ja turvallisuusviestintää ja -koulusta annettiin erillisen viestintäsuunnitelman mukaisesti. Yhteensä vuoden aikana tehtiin 614 määräaikaista palotarkastusta ja 570 muuta valvontakäyntiä. Jälkivalvontatoimenpiteitä tehtiin yhteensä 1025 kappaletta.

Asumisen turvallisuus

Asumisen turvallisuus -toiminto palveli vuonna 2020 helsinkiläisiä taloyhtiöitä ja asukkaita neuvoen ja opastaen paloturvallisuuden ylläpitoon ja onnettomuuksien ehkäisyyn liittyvissä kysymyksissä. Vuosittainen itsearviointikierros suuntautui 1 200 taloyhtiöön.

Vuoden 2020 aikana Helsingin kaupungin pelastuslaitos oli yhteydessä yli 1 200 helsinkiläiseen taloyhtiöön, jotka laki

velvoittaa laatimaan pelastussuunnitelman. Taloyhtiöille postitettiin itsearviointilomake ohjemateriaaleineen. Tämän avulla taloyhtiöt voivat kartoittaa turvallisuutensa tasoa ja siten korjata ilmenneet puutteet. Palautuneiden lomakkeiden perusteella voitiin pelastuslaitoksella kartoittaa turvallisuuden yleistä tasoa. Itsearviointien avulla jalkautetaan yksittäisen valvontatoimenpiteen sijaan kaikkia osapuolia hyödyttävä pysyvä toimintamalli. Itsearviointityössä taloyhtiöiden tukena toimivat helsinkiläiset sopimuspalokunnat.

Vastauksia saatiin yli 600. Itsearviointia koskevia yhteydenottoja pelastuslaitokselle tuli runsaasti kysymysten ja palautteen muodossa. Saadun palautteen ja kokemuksen perusteella itsearviointilomaketta muokattiin loppuvuodesta. Pelastustoimintaan ja pelastustehin kohdistuvia vaatimuksia selkeytettiin. Itsearviointien saatua tietoa ja palautetta hyödynnetään myös pelastuslaitoksen toiminnan kehittämisessä, muun muassa nostolavatoiminnassa.

Vuoden 2020 loppupuolella asumisen turvallisuuden toiminnon yhteyteen liitettiin nuohoustoiminto. Nuohouspalveluita tuottavat palveluntarjoajat antavat tarvittaessa nuohoukseen sekä tulisijoihin ja savuhormeihin liittyviä asiantuntijalausuntoja. Pelastuslaitos tekee tarvittavat viranomaispäätökset annettujen ilmoitusten perusteella. Tämän lisäksi nuohoukseen liittyen pelastuslaitos antaa ohjausta ja neuvontaa puhelimitse ja sähköpostitse. Viestintää kohdennetaan nuohouksen osalta sekä nuohoojille että asukkaille. Asukkaita muistutetaan lakisääteisen nuohouksen määräväleistä ja nuohouksen omatoimisesta tilaamisesta. Lisäksi alueen nuohoojiin pidetään aktiivisesti yhteyttä ja muistutetaan ilmoitusten lähettämistä pelastuslaitokselle. Nuohoojien lähettämien ilmoitusten määrää tarkkaillaan läpi vuoden. Verkkosivujen tietoja ja ohjeita nuohouksen osalta päivitetään tarvittaessa. Vuoden 2020 kuluessa nuohoojien toimittamia vikailmoituksia käsiteltiin 12 kappaletta.

Paloriskiasuntojen valvonta - ilmoitusmäärät jatkuvassa nousussa

Pelastuslaitos vastaanotti vuonna 2020 asumiseen liittyviä onnettomuusriski-ilmoituksia 167 kappaletta. Vuonna 2019 onnettomuusriski-ilmoituksia vastaanotimme 142 kappaletta. Vastaanotettujen ilmoitusten perusteella teimme asuntojen

palotarkastuksia ja annoimme neuvontaa eri tahoille, kuten sosiaalitoimelle ja muille viranomaisille sekä taloyhtiöiden edustajille. Lisäksi vuonna 2020 saatettiin loppuun useita aikaisempina vuosina aloitettuja valvontaprosesseja. Paloriskiasuntojen valvontaan liittyviä valvontatoimenpiteitä tehtiin vuoden aikana yhteensä 256 kappaletta. Vuoden aikana toteutettiin 150 asunnon palotarkastusta, 85 asunnon jälkitarkastusta ja 21 asunnon asiakirjajälkivalvontaa.

Vuoden 2020 aikana kehitettiin paloriskiasuntojen valvonnan sisäisiä ohjeita, koulutusmateriaaleja ja käytännön työtapoja. Käytäntöjen ja toimintatapojen työstämistä jatkettiin HIKLU-paloriskiryhmän kanssa. Pelastuslaitoksen sisäistä ilmoitusmenettelyä operatiiviselta puolelta valvonnalle uudistettiin alipäällystöoppilaan kehittämishankkeessa vuonna 2019. Menetelmä otettiin käyttöön pelastuslaitoksella keväällä 2020. Työturvallisuuden parantamiseksi paloriskitoiminnossa otettiin käyttöön Virve-käsiradio. Virven avulla kommunikoidaan asemalla olevan Virve-päivystäjän roolia hoitavan palotarkastajan sekä palotarkastuksia tekevän työparin välillä. Virve-käsiradion käyttö edistää työturvallisuutta valvontakäynnillä ja sitä hyödynnetään paloriskiasuntojen valvonnassa hätäpainikkeen, tilanneilmoitusten sekä nopean viestinnän avulla.

Kemikaalivalvonta

Pelastuslaitos käsitteli kuluneen vuoden aikana noin 50 kemikaali-ilmoitusta ja teki niistä kemikaalipäätökset. Tämän lisäksi pelastuslaitos käsitteli ilotulitemyyntipisteiden hakemukset sekä alku- ja loppuvuotena tulleet työmaiden nestekaasuilmoitukset. Lupamenettelyyn liittyvien palotarkastusten lisäksi ilotulitemyyntipisteet tarkastettiin myös myynnin aikana.

Viranomaisyhteistyötä jatkettiin Tukesin tarkastajien, ympäristötarkastajien ja rakennusvalvontaviranomaisten kanssa. Yhteistarkastuksien määrä on vähentynyt vallinneen koronapandemian johdosta.

Pelastuslaitos antoi vuoden aikana myös lausuntoja, joista suuritöisin oli Helen Oy:n Vuosaaren C-biolämpövoimalaitoksen lausunto. Lausunto on nähtävillä Pelastuslaitoksen internetsivulla.

Puhelinneuvontaa ja sähköpostitse käytyjä neuvotteluja on ollut lukuisia kaikilla kemikaalitiimiin kuuluvilla asiantuntijoilla. Kemikaalitiimille tulee ajoittain käsiteltäväksi monimutkaisia ja vaativia ennakkotapauksia, joista ei ole olemassa täsmällistä lainsäädäntöä.

Helsingin alueella on noin 380 kemikaalikohtetta, joista TUKES-lupakohteita 20.

Poistumisturvallisuusselvitykset

Helsingissä on noin 340 hoitolaitosta sekä palvelu- ja tukiasumisen kohdetta, joiden on lain mukaan laadittava poistumisturvallisuusselvitys. Pelastuslaitos arvioi poistumisturvallisuusselvitykset ja ryhtyy tarvittaessa toimenpiteisiin esimerkiksi edellyttämällä toiminnanharjoittajaa kehittämään kohteen poistumisturvallisuutta.

Vuosi 2020 oli koronapandemian aiheuttamien rajoitusten vuoksi Helsingissä monella tapaa poikkeuksellinen myös poistumisturvallisuusselvitysvetolisten kohteiden osalta. Valtaosa kohteista on palvelu- ja tukiasumisen kohteita. Näin ollen paikan päällä suoritettavat palotarkastukset siirrettiin riskiryhmien suojelemiseksi pidettäväksi pääosin vuoden 2021 aikana. Välttämättömät tarkastukset kuitenkin suoritettiin asiakirjavalvontana sekä puhelinneuvotteluin.

Hoitolaitosten sekä palvelu- ja tukiasumisen kohteiden määräraikaisten palotarkastusten sekä neuvotteluiden yhteydessä valvottiin muun muassa kohteiden poistumisturvallisuuden tasoa ja ajantasaisuutta. Pelastuslaitoksella myös jatkettiin vuonna 2019 aloitettua poistumisturvallisuusselvitysten arviointeihin liittyvien toimintamallien sekä niihin liittyvien määräysten noudattamisen valvonnan kehitystyötä. Lisäksi arviointien yhteisiä toimintamalleja ja ohjeita kehitettiin ja yhtenäistettiin yhteistyössä HIKLU-alueen pelastuslaitosten kanssa.

Pelastustoimen laitteet

Pelastustoimen laitteet-toiminnossa on tehty hätäkeskukseen liitettyihin paloilmotimiin liittyviä tehtäviä, kuten erheellisten paloilmotusten käsittelyä, kohdekorttien ylläpitoa, avainsäilöjen hallintaa, paloilmotinsähköpostin päivystystä ja käsittelyä sekä automaattisiin paloilmotimiin kohdennettua valvontaa ja neuvontaa.

Helsingissä on hätäkeskukseen liitettyjä automaattisia paloilmotimia noin 2 400. Laitteistoja on erilaisissa rakennuksissa ja kohteissa yksittäisestä pienestä autohallista korttelin kokoiseen kauppakeskukseen tai liikennetunneliin. Uusia laitteistoja tulee vuosittain lisää sekä nykyisiä uusitaan ja puretaan.

Laitteet aiheuttivat paloilmotuksen tarkastustehtäviä vuonna 2020 yhteensä 2 204 kappaletta 1704 eri paloilmotinkohteessa, joista 50 kuormittavinta kohdetta aiheuttivat yhteensä 628 erheellistä paloilmotusta. Paloilmotuksista suurin osa (96 prosenttia) on erheellisiä paloilmotuksia. Viisi suurinta syytä, aiheuttaen 1 636 ilmoitusta, ovat tuntematon syy (491), ruoan valmistus (456), huolimattomuus kiinteistön korjaus-, asennus- tai huoltotyössä (414), muu savu tai pöly (174) ja kosteus tai vesi (101). Laitteet havaitsivat rakennuspaloja seitsemän ja rakennuspalovaaroja 40.

Erheellisiin paloilmotuksiin ja niiden vähentämiseen on annettu neuvontaa yksittäisiin kohteisiin ja pääasiallisena keinona on käytetty ERHE-maksua. Kohteisiin, joista tulee 12 kuukauden aikana kaksi erheellistä paloilmotusta, lähetetään korjauskehoitus. Jos toistuvat erheelliset paloilmotukset jatkuvat, kolmannelta ja sitä seuraavista 12 kuukauden aikana tulleista erheellisistä paloilmotuksista perutään pelastuslain mukainen ERHE-maksu. Erheellisistä paloilmotuksista laskuttaminen perustuu lakiin ja sen tulee vastata pelastuslaitokselle aiheutuneita kokonaiskustannuksia. Vuonna 2020 laskuja on lähetetty 961 kappaletta 719 eri kohteeseen ja korjauskehoituksia 336 kappaletta. ERHE-maksun suuruus määräytyy HIKLU-pelastuslaitosten yhteisten valvonnan taksojen mukaisesti. Vuonna 2020 ERHE-maksu oli 1127,94 euroa. Paloilmotimien neuvonta- ja valvontatyötä on tehty asiakasyhteydenottojen perusteella sekä toisaalta asiakirjavalvontana tarkastuslaitoksen lähettämien paloilmotimien tarkastuspöytäkirjojen perusteella. Lisäksi on otettu kantaa laitteiston liittämiseen hätäkeskukseen ja purkamiseen hätäkeskuksesta sekä pitkäaikaisista irtikytkennöistä.

Yleisötapahtumat ja tilapäismajoitukset – poikkeuksellinen tapahtumavuosi

Helsingin tapahtumavuosi alkoi edellisten vuosien tapaan vilkkaana, mutta koronatilanteesta johtuvien kokoontumisrajoitusten myötä tapahtumia päästiin toteuttamaan hyvin vähän keväästä eteenpäin. Osittain tapahtumia siirrettiin järjestettäväksi virtuaalisesti ja kesällä sekä alkusyksystä myös livetapahtumia voitiin järjestää rajatuille henkilömäärille koronaturvallisuusohjeita noudattaen. Käytännössä kuitenkin merkittävä osa tapahtumista ja kaikki isot yleisötapahtumat peruttiin vuodelta 2020 tai niiden ajankohtaa siirrettiin seuraavalle vuodelle. Myöskään tilapäismajoituksia ei voitu toteuttaa edellisten vuosien tapaan ja esimerkiksi Helsingin kouluissa järjestettävät majoitukset olivat tauolla keväästä alkaen.

Poikkeuksellisesta vuodesta johtuen pelastuslaitoksen valvomien yleisötapahtumien ja tilapäismajoitusten lukumäärä laski selvästi edellisestä vuodesta. Suunnitelluista valvontatoimenpiteistä toteutettiin noin 36 prosenttia. Yleisötapahtumien ja tilapäismajoitusten valvontaan varattua resurssia suunnattiinkin muihin pelastuslaitoksen valvontatehtäviin sekä yleisötapahtumiin liittyvien ohjemateriaalien uudistamiseen.

Yleisötapahtumiin ja tilapäismajoituksiin liittyviä valvontatoimenpiteitä teimme vuoden aikana yhteensä 387 kappaletta. Vuoden aikana arvioimme 223 yleisötapahtuman pelastussuunnitelmaa sekä teimme tarkastuksia 17 tapahtumaan ja 11 tilapäismajoituskohteeseen. Erilaisia tapahtumiin ja tilapäismajoituksiin liittyviä ilmoituksia, kuten tilapäismajoitusilmoituksia sekä kemikaalien, tehosteiden ja ilotulitteiden käyttöilmoituksia, käsitelimme 84 kappaletta. Tämän lisäksi annoimme lausuntoja muille viranomaisille, osallistuimme tapahtumien järjestämiseen liittyviin neuvotteluihin sekä annoimme muuta ohjausta ja neuvontaa niin tapahtumanjärjestäjille kuin sidosryhmille.

Vuoden aikana pelastuslaitos osallistui Helsingin kaupunkistrategian mukaiseen tapahtumallisuuden kehittämistyöhön kaupunginkanslian vetämän tapahtumien kenttäryhmän kautta. Valtakunnallisesti yleisötapahtumien kehittämistyötä tehtiin aktiivisesti pelastuslaitosten kumppanuusverkoston tapahtumaturvallisuuden asiantuntijaverkostossa. Tämän lisäksi osallistuimme muun muassa Työ- ja elinkeinoministeriön Luvat ja valvonta -hankkeen tapahtumajärjestämisen palvelukokonaisuuden valmistelutyöhön sekä pelastustoimen massatapahtu-

miin varautumiseen liittyvään tutkimushankkeeseen.

Palontutkinta – vakavia henkilövahinkoja tulipaloissa tapahtuu lähinnä ikäihmisille

Vuonna 2020 kuoli viisi ihmistä ja viisi ihmistä loukkaantui vakavasti tulipalojen seurauksena. Kaikki tulipaloissa kuolleet olivat yksin asuvia yli 68-vuotiaita. Palokuolleista kolme oli naisia ja kaksi miehiä. Tulipaloissa vakavasti loukkaantuneista yksi oli alle 20-vuotias ja loput 61-84-vuotiaita. Vakavasti loukkaantuneista neljä oli miehiä ja yksi nainen. Myös vakavasti paloissa loukkaantuneet asuivat yksin. Kaikki vakavia henkilövahinkoja aiheuttaneet tulipalot tapahtuivat asuinrakennuksissa.

Tupakoinnin arvioitiin olevan syytymisyy kolmessa palokuolematapauksessa, kahdessa tapauksessa tulipalon oli arvioitu alkaneen sähköliedestä. Myös vakavan loukkaantumisen aiheuttaneista tulipaloista kahden syytymisyyksi on arvioitu tupakointi. Yhden tulipalon syytymisyy on ollut todennäköisesti tahallinen teko, yhden sähköliesi ja yhden riittämätön suojaetäisyys kuumaan laitteeseen.

Palotutkintaselosteita täytettiin PRONTO-järjestelmään Helsingissä 13 kappaletta. Palontutkintaa ohjaava valtakunnallinen pelastuslaitosten Palontutkinta 2020 -työryhmä ei asettanut erillistä teematutkintaa vuodelle 2020 koronatilanteen vuoksi.

Suomenlinnassa 16.4.2020 tapahtuneesta rakennuspalosta suoritettiin palontutkinta ja laadittiin erillinen palontutkintaselostus. Palontutkintaselostus sekä palontutkinnan tuloksien perusteella esitetyt suositukset ja kehittämisideat esiteltiin pelastuslaitoksen johdolle.

Palontutkinnan viestintää kehitettiin yhdessä pelastuslaitoksen ja viestinnän kanssa, palontutkinta julkaisi Facebookissa pelastuslaitoksen sivuille toiminto teki kaksi julkaisua.

HIKLU-alueen yhteistyössä jaettiin kaikille alueille tietoa palontutkinnoista palontutkinnan tiedotteiden muodossa. Palontutkinnan tiedote on lyhyt, muutamalla valokuvalla varustettu tiedote tapahtuneesta tulipalosta ja palontutkinnan tuloksista. Palontutkinnan toiminto lähetti HIKLU-alueille viisi tiedotetta.

HIKLU-yhteistyössä julkaistiin myös ensimmäinen yhteinen palontutkinnan 2019 vuosikertomus.

Loppuvuodesta järjestettiin myös yhteinen palontutkinnan case-koulutus verkossa, joka keräsi yli 100 osallistujaa pelastuslaitoksista. Koulutuksessa jokainen HIKLU-alue esitteli yhden palontutkinta-casen ja palontutkinnan tulokset.

Rakenteellinen paloturvallisuus

Helsingissä oli käynnissä vuoden 2020 aikana useita merkittäviä rakennushankkeita. Näistä muutamina mainittakoon Wood City, Puistosairaala, Kalasataman tornit ja Olympiastadionin remontti. Lisäksi huomattava määrä rakentamista tapahtui esimerkiksi Kuninkaantammen, Kalasataman, Kruunuvuoren rannan sekä Jätkäsaaren asuinalueilla.

Uusia suunnittelussa olevia merkittäviä kohteita, joita työstettiin 2020 aikana, ovat muun muassa Raide-Jokeri, Itäkeskuksen Punos-hanke, Tammissairaala, Siltasairaala, We Land Ruoholahti sekä Kalasataman keskuksen isot toimistorakennukset.

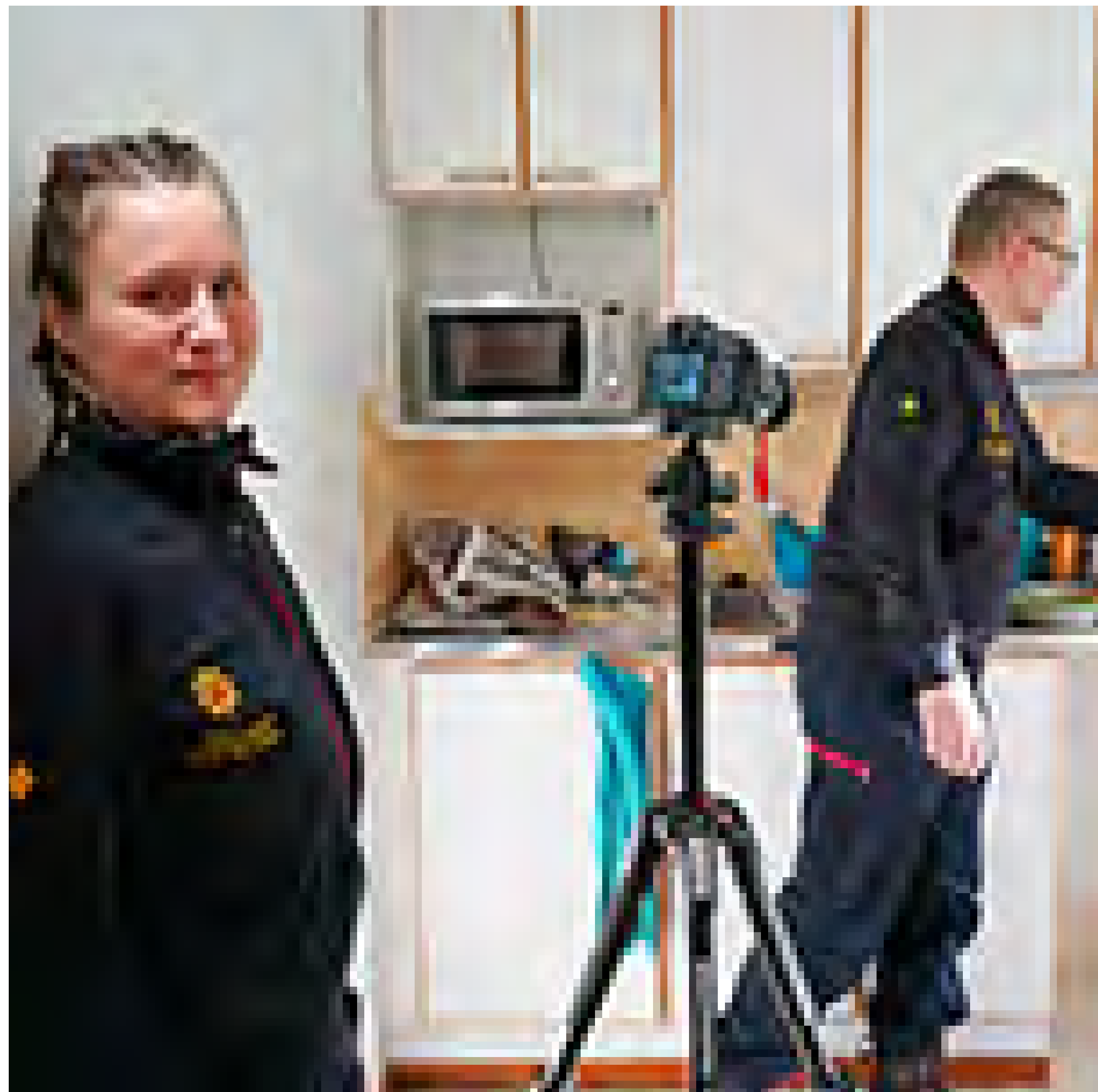
Pelastusviranomaisella on keskeinen rooli uudisrakentamisen palo- ja pelastusturvallisuuden varmistamisessa yhteistyössä muiden viranomaisten sekä suunnittelijoiden kanssa. Vuoden aikana pelastuslaitos suoritti tuttuun tapaan monin eri tavoin rakenteellisen paloturvallisuuden neuvontaan liittyviä toimenpiteitä, esimerkiksi rakennus- ja käyttöönottoaiheeseen liittyviä erityisiä palotarkastuksia. Tämän lisäksi annoimme neuvontaa suunnittelijoille, rakentajille, kaavoittajalle ja rakennusvalvonnalle sekä tarkastimme erilaisia asiakirjoja ja suunnitelmia.

Vuoden 2020 osalta erityisen merkittävää oli uusien työmenetelmien kehittäminen koronapandemian johdosta sekä valtakunnallisten tulkintojen ja käytänteiden yhdenmukaistamistyö pelastuslaitosten kesken.

Turvallisuusviestintä – etäkoulutuksia ja toimintaa lapsille

Pelastuslaitoksen turvallisuusviestinnän tavoitteena on ehkäistä onnettomuuksia, edistää helsinkiläisten riskitietoisuutta ja opastaa oikeanlaiseen toimintaan hätätilanteissa. Turvallisuusviestintää teemme järjestämällä turvallisuuskoulutuksia, antamalla neuvontaa ja valvomalla yleisötapahtumia. Vuoden 2020 toimintaa leimasi siirtymä lähikouluttamisesta erilaisten etämenetelmien hyödyntämiseen. Yhteensä turvallisuusviestintä tavoitti 21 154 henkilöä.

Lasten ja nuorten turvallisuusviestintään panostettiin vahvasti. Päiväkodeille järjestettiin virtuaalisia palomiesvierailuja ja tarkoilla turvallisuusjärjestelyillä vierailuja voitiin myös toteuttaa ulkona. Vierailut tavoittivat yhteensä 44 päiväkotia ja 1 858 lasta. Vierailuita toteuttivat yhteistyössä turvallisuus-

kouluttajat ja pelastajaoppilaat. Lisäksi sopimuspalokunnat toteuttivat vierailuita 26 päiväkodissa tai leikkipuistossa yli 1 200 lapselle.

4.-luokkalaisten asemavierailuita ei koronarajoitusten vuoksi voitu toteuttaa kuin aivan alkuvuodesta, mutta syyskaudelle konsepti muokattiin toteutettavaksi esittelyvideon ja Teams-koulutuksen avulla. Yhteensä oppitunteja paikan päällä tai virtuaalisesti pystyttiin tarjoamaan 45 ja niillä tavoitettiin 1 068 oppilasta.

8.-luokkalaisten suunnatun NouHätä!-kampanjan valtakunnallisena tavoitteena oli saada kaikki yläkoulut mukaan ja Helsingissä tämä saavutettiin määrätietoisella työllä. Vuoden 2020 aikana koulutettiin yhteensä 2 182 oppilasta. NouHädässä kampanja-aika on aina lukuvuoden mittainen, joten iso osa 2019-20 lukuvuonna koulutetuista oppilaista on kirjautunut edellisen vuoden tilastoihin. Suurin osa oppitunneista ehdittiin järjestää ennen koronarajoituksia, mutta kilpailu siirtyi virtuaalitoteutukseen.

Lisäksi toisen asteen opiskelijoita koulutimme aktiivisesti, yhteensä 1 144 opiskelijaa.

Erilaisia muita turvallisuuskoulutuksia, turvallisuuskävelyitä sekä poistumisharjoituksia toteutimme 140 ja niihin osallistui 2 374 henkilöä. Ensiapukoulutukset toteutimme yhteistyössä Punaisen Ristin kanssa. Uutena toimintamallina kokeilimme myös kaikille avoimia ”miniwebinaareja” erilaisista paloturvallisuuteen liittyvistä teemoista.

Palomuseo pystyttiin pitämään osan vuodesta avoinna ja siellä vieraili 1 457 henkilöä tutustumassa Helsingin pelastustoimen historiaan ja saamassa turvallisuustietoa.

Isoista yleisötapahtumista voitiin toteuttaa ainoastaan 112-päivä helmikuussa, joka tavoitti 550 henkilöä. Kesäkuun perinteiset avoimet ovet Helsinki-päivänä muuttuivat 24 tunnin somemaratoniiksi, jossa esittelimme laajasti pelastuslaitoksen toimintaa eri näkökulmista. Helsinki-päivänä julkaisimme myös turvallisuusviestinnällinen Liekehtivä päivä -videosarja.

Lisäsimme sosiaalisen median käyttöä turvallisuusviestinnässä ja muun muassa perustimme uudet Instagram-tilit kouluttajat.stadinbrankkari ja snadi.stadinbrankkari. Näillä tileillä oli vuoden 2020 lopussa yhteensä noin 800 seuraajaa ja 70 julkaistua sisältöä.

Pelastuslaitos osallistui myös aktiivisesti alueelliseen ja valtakunnalliseen turvallisuusviestinnän kehitysohjelmaan erilaisten työryhmien, verkostojen ja hankkeiden kautta.

Ensihoito

Ensihoidon yksikköhälytysmäärä kääntyi vuonna 2020 laskuun koronapandemiasta johtuen. Laskua oli noin 11 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna.

Toukokuussa 2020 Helsingin pelastuslaitoksen ensihoito-palvelun resursseja lisättiin ja ambulanssiyksikkö EHE1252 aloitti 12 tunnin uutena yksikkönä Malmin alueella.

Ensihoidon osaamisenhallinta

Ensihoidon osaamisenhallintaa on pyritty toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan vuosisuunnitelman mukaisesti koronasta huolimatta. Opetus siirrettiin verkko-oppimisympäristöön (Koulumaali) varsin nopeasti. Opetuksen toteuttaminen oppimisympäristössä pandemian aikana osoitti, että pelastuslaitoksella on mahdollisuus viedä isojakin opintokokonaisuuksia verkko-oppimisympäristöön ja vastuuttaa henkilöstöä itseopiskeluun ja itsenäiseen tiedon hankintaan.

Työvuorossa tapahtuvassa ensihoidon koulutuksessa oli jo ennen koronaa tehty strateginen muutos, jossa yksilön vastuuta ryhdyttiin korostamaan verkko-oppimisympäristöä hyödyntämällä. Pandemiatilanteen alkaessa ensihoidolla oli jo käytettävissä koulutusmetodi, jossa ainoa koulutusmuoto ei ollut enää työvuoron yhteinen koulutustapahtuma, vaan pedagogisesti ja teknisesti mahdollistettiin itsenäinen oppiminen. Pandemian aikainen hallinnollinen päätös toteuttaa ensihoidon koulutus oppimisympäristössä on edesauttanut oppimisen strategisen muutoksen jalkauttamista.

Täydennyskoulutukset (perus- ja hoitotason) pidettiin koronarajoitteet huomioiden suunnitellusti. Ensihoidon täydennyskoulutus suunniteltiin uusiksi ja toteutettiin täysin Koulumaalissa. Koulutus oli suunniteltu pidettäväksi pienryhmäkoulutuksena tai luentoina, mutta se muutettiin nopealla aikataululla yksilökoulutukseksi. Perustason täydennyskoulutus järjestettiin erillisissä kuuden henkilön ryhmissä, maksimissaan 18 henkilöä koulutusta kohden.

Ensihoidon kenttäjohtajien ja kenttäjohtajajyksikön ensihoitajien simulaatiokoulutus aloitettiin vuoden 2020 aikana.

Muita koulutuksia

- Tutkintokoulutus: Pelastuskoulun kurssi 42 pelastajatutkinnon ensihoitojakso. Koulumaali-alustan tuominen mukaan myös pelastajaoppilaiden ensihoitojaksolle.
- Pelastuskoulun kurssi 43 syksyllä alkaneen ensihoitojaksos erityisjärjestelyt pandemian leviämisvaiheen aikana. Siirtyminen etäopiskeluun.
- Pelastajaoppilaat olivat ensihoidon käytännön harjoittelussa pandemian alkaessa. Harjoittelu suoritettiin loppuun, jotta heidät saatiin kesäksi työharjoitteluun. Muiden opiskelijoiden harjoittelut keskeytettiin.
- Oppisopimuskoulutus: Oppisopimuskoulutuksessa olevien pelastajien sairaalaharjoittelut peruttiin pandemian aikana. Tällä on vaikutusta opiskelijoiden valmistumiseen mutta toi lisävahvuutta työvuoroihin. Myös seuraavan oppisopimusryhmän aloitusajankohtaa on lykätty.
- Vuonna 2020 järjestettiin kaksi ensihoidon perehdytyskurssia, joihin osallistui yhteensä 13 ensihoitajaa ja 21 pelastajaa.
- Oppisopimusryhmä (Pelastuskoulun kurssi 41 + perehdytyskurssilaiset), yhteensä 26 henkilöä, valmistui vuoden loppuun mennessä. Koronan aiheuttamien haasteiden vuoksi valmistuminen viivästyi kuusi kuukautta, ja uusi oppisopimusryhmä pääsee aloittamaan vasta tammikuussa 2021.
- Suuronnettomuusvalmiuden kehittäminen koko HYKS-alueella
- Suuronnettomuustilanteen karttatarjoitus (ETS), johon osallistui ensihoidon lisäksi pelastustoimi

Koronapandemian vaikutuksia

Työturvallisuus ensihoidotehtävillä nousi oleelliseksi kysymykseksi pandemian alkaessa. Moni perusasia muuttui täysin, vaikka asiat periaatteessa olivat tuttuja. Ensihoidon tutut toimintamallit ja hoitokäytännöt muuttuivat laajasti. Uusi tilanne edellytti uusia ohjeita. Ensihoitotehtävillä eritasoista suojautumista lisättiin merkittävästi ja uusia suojautumisvälineitä otettiin käyttöön. Yksiköissä olevan infektiosetin rinnalle rakennettiin koronasetti, joka sisältää juuri koronatehtävillä tarvittavat suojautumisvälineet. Työturvallisuuden lisäämiseksi työtapoja järjestettiin uudelleen: potilaan kohtaamista ja tutkimista muutettiin, potilaan kuljetukseen tehtiin muutoksia, toimintaa sairaalassa tarkennettiin sekä asemalle paluu ohjeistettiin uudelleen. Yksiköiden sisäpesujen toimintamalleja vaihdettiin ja niihin tehtiin uudet ohjeet. Ensihoidon suoja-asujen housujen määrää lisättiin.

Työturvallisuuden kehittäminen

- Uudet lepositeet ensihoitoyksiköihin
- Suojaliivien lisätilaus
- Tammikuussa 2020 oli koko kuukausi työturvallisuutta ensihoidon vuorokoulutuksessa
- Ensihoidon täydennyskoulutuspäivän aiheena oli väkivaltatilanteet ja koulutuksen piti ulkopuolinen firma
- Työsuojelupakin tiedot toimitettu valtakunnalliseen tilastointiin

Merlot Medi -järjestelmässä päivityksiä

Vuoden 2020 aikana on ensihoidon sähköiseen johtamis- ja raportointijärjestelmä Merlot Mediin tullut kaksi versiopäivitystä. Versiopäivitys on pitänyt sisällään integraation sosiaali- ja terveydenhuollon yhteiseen tieto- ja toiminnanohjausjärjestelmä Apottiin. Merlot Medin laskutusohjelmaa kehitettiin Kelan laskutusmuutoksen vuoksi.

Varautuminen

Pelastuslaitos johtaa ja sovittaa yhteen pelastustoimintaan varautumista ja siihen kuuluvien sidosryhmien toimintavalmiutta vakavien Helsingin turvallisuutta uhkaavien tilanteiden varalta. Tällä toimintavalmiudella tarkoitetaan valmiutta suojata ja pelastaa ihmisiä, omaisuutta sekä ympäristöä vakavissa häiriötilanteissa ja aseellisen selkkauksen muodostamassa väestönsuojelutilanteessa. Poikkeusoloihin ja väestönsuojeluun varautumista pelastuslaitoksessa koordinoi varautumisen toiminto. Varautumisen toiminnossa työskenteli vuoden 2020 aikana toiminnosta vastaava varautumispäällikkö, kaksi väestönsuojelusuunnittelijaa ja yksi johtava valmiussuunnittelija. Loppuvuodesta varautumisapäällikkö erosi pelastuslaitoksen palveluksesta. Sijaiseksi nimettiin pelastuspäällikkö Jari Korkiamäki. Toimintaan vaikutti paljon myös alkuvuodesta alkanut koronaepidemia, joka vaikutti varsinkin työtappoihin. Suurin osa työtunneista tehtiin etätöissä. Toiminnosta on ollut edustus Suomen Palopäällystiön varautumis- ja väestönsuojelujaoston johtokunnassa sekä Uudenmaan yhteistyöryhmässä ja järjestöjen sekä Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen (MPK) ESMPP-yhteistyöryhmässä.

Helsingin kaupunki varautui ennakoivasti koronatilanteeseen. Pelastuslaitos muun muassa luovutti väestönsuojelun varmuusvarastosta 400 sänkyä sosiaali- ja terveystoimen perustamalle varasairaalalle. Näitä ei sitten onneksi tarvittu.

Vuoden 2020 keskeisimmät suunnitelmapäivitykset olivat kaupungin väestönsuojeluorganisaatiota ja järjestelyjä koskevan suojelusuunnitelman sekä pelastuslaitoksen oman valmiussuunnitteluprosessin uudelleenorganisoinnin vieminen käytäntöön sekä päätöksentekoon. Suojelusuunnitelma vahvistettiin pelastuslautakunnassa kesäkuussa kaupunginhallituksen aiemmin talvella vahvistamien perusteiden mukaisesti. Pelastuslaitoksen valmiussuunnittelun, huoltovarmuuden ja jatkuvuudenhallinnan prosessissa edettiin pääosin suunnitelman mukaisesti.

Pelastuslaitoksen valmiussuunnittelun, huoltovarmuuden ja jatkuvuudenhallinnan prosessin asiakirjat valmistuivat. Näistä kriisijohtamismalli hyväksyttiin johtoryhmässä lokakuussa 2020. Muut suunnitelmat ja asiakirjat jäivät pöydälle odottamaan tulevaa organisaatiouudistusta.

Vuoden 2020 aikana jatkoimme yhdessä teknisen toimialan kanssa väestöhälytintjärjestelmän uudistushanketta. Projektiryhmä määritteli väestöhälyttimien ohjausjärjestelmän kriittisimmäksi uudistamisen kohteeksi ja uudistamiselle määriteltiin vähimmäisvaatimukset.

Vuoden 2020 aikana varautumistoiminto jatkoi tutustumisvierailuja ja kohteina olivat Leijonaverkot sekä Sosiaali- ja terveysministeriön valmiusyksikkö. Valtakunnalliset maanpuolustuskurssit olivat perinteiseen tapaan pelastuslaitoksen vieraana ja luentoja pidettiin yhteensä neljälle valtakunnalliselle kurssille. Etelä-Suomen alueelliset maanpuolustuskurssit peruttiin koronaepidemian takia. Muita Helsingin pelastustoimen varautumiseen liittyviä luentoja ja vierailuja toteutettiin tarpeen ja pyyntöjen mukaisesti sidosryhmien edustajille ja ulkomaalaisille vieraille vuoden aikana. Vuoden 2020 aikana etenkin kalliosuojat olivat laajan kiinnostuksen kohteena. Myös ulkomaiselle ulkomaiselle medialle sekä eri viranomais- ja julkissektorin toimijoille järjestettiin tutustumisia väestönsuojaamisen yleisiin järjestelyihin.

Joulukuussa taustoitimme mittavasti Helsingin Sanomien kiinnostuksen kohteeksi nousseen Kauppakartanonkadun yhteiskalliosuojan tilannetta. Kaartin jääkäriyrykmentissä järjestettiin Uudenmaan aluetoimiston vuosijuhla, jossa väestönsuojelusuunnittelija Jari Markkanen piti ansiokkaan luennon väestönsuojelun historiasta Helsingissä. Sopimuspalokuntien toiminnanohjauksen varautumisen työryhmä jatkoi toimintaansa. Työryhmän keskeisenä tehtävänä on ylläpitää ja kehittää sopimuspalokuntien henkilöstön sotilaallisesta reservistä varaamiseen liittyviä toimintatapoja, periaatteita ja käytäntö-

jä. Lisäksi on aloitettu sopimuspalokuntien valmiussuunnittelun kehittäminen. Joulukuussa 2019 Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen (MPK) kanssa tehdyn yhteistoimintasopimuksen mukaiset koulutusmateriaalit valmisteltiin yhdessä pelastuslaitoksen osaamiskeskuksen, MPK:n ja sisäministeriön kanssa. Koulutukset käynnistyivät syksyllä verkkokoulutuksina ja kahdella Kangasalan tien kallioväestönsuojassa pidetyllä käytännön kurssilla. Pelastuslaitos osallistui edellisten vuosien tapaan asiantuntijana kaavoituksen valmisteluun sekä kalliosuojarakennus- ja perusparannushankkeiden suunnitteluun ja toteuttamiseen Helsingissä. Väestönsuojeluun liittyviä taustaselvityksiä teimme sisäministeriölle, kaupungin eri viranomaisille ja yksityisille rakentajille.

Edellisvuosien tapaan annoimme myös asuintalojen sekä yritysten ja laitosten omatoimiseen varautumiseen liittyvää

asiakasneuvontaa. Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen väestönsuojelumuseo oli vuoden 2020 aikana avoinna yleisölle lauantaisin. Säännöllisten aukiolojen lisäksi museolla järjestettiin tilattuja esittelykiertoja ja koulutustilaisuuksia. Museon aukiolosta, opastoinnista, tilatuista esittelykiertoksista ja koulutustoiminnasta vastasivat Helsingin Väestönsuojeluyhdistyksen (HVSSY) jäsenet yhteistoimintasopimuksen mukaisesti. Pelastuslaitoksen perustamisvastuulla olevan poikkeusolojen pelastuskoirajoukkueen koulutuksesta vastasi HVSSY:n pelastuskoirajaos Helsingin etsintä- ja pelastuskoirat (HEPeKo). Yhteistoiminta on jatkunut 50 vuotta.

Jokavuotinen Helsingin väestönsuojelun perinneyöpäivän seminaari jouduttiin valitettavasti perumaan koronan aiheuttamien kokoontumisrajoitteiden vuoksi.

Viestintä

Viestinnän toiminnossa vuosi alkoi suunnitellusti, mutta maaliskuussa sisäisen viestinnän suunnitelmallinen kehittäminen sai äkkikäännöksen, kun koronaepidemiasta tuli osa tekemistämme vahvasti määrittävä tekijä. Korona kiihdytti pelastuslaitoksen digiloikkaan, jossa otimme reippaasti käyttöön Microsoft Office 365:n Teams-alustan yhtenä sisäisen viestinnän kanavistamme. Käynnistimme koko laitoksen koronainfot, joita aluksi pidettiin useita kertoja viikossa etäyhteyksillä Teams-alustan kautta. Lisäksi laitokselle perustettiin kriisijohdoryhmä, jonka tehtävänä on koordinoida koronan vaikutuksia, yhtenä tärkeänä asiana on ollut henkilöstön tiedottaminen alati muuttuvassa koronaohjeistusten virrassa.

Viestintä on keskeinen osa pelastuslaitoksen toimintaa ja kaikkia palveluitamme. Se tukee osaltaan perustehtävän ja tavoitteiden toteuttamista arvojemme ja strategiamme mukaisella tavalla. Viestinnän keskeisenä tavoitteena on vahvistaa turvallisuutta ja helsinkiläisten turvallisuuden tunnetta parantamalla eri toimijoiden riskitietoisuutta, onnettomuuksien ja tapaturmien ehkäisyä, varautumista sekä osaamista toimia oikein erilaisissa hätätilanteissa. Viestintä pyrkii osaltaan tukemaan pelastuslaitoksen toimivuutta hyvänä työyhteisönä sekä parantamaan toiminnan vaikuttavuutta ja tuottavuutta.

Vuonna 2020 pelastuslaitoksen ulkoista viestintää kuvaavat tunnusluvut jatkoivat suotuisaa kehittymistä. Pelastuslaitoksen sosiaalisen median seuraajamäärät kasvoivat Twitterissä 1 382 henkilöllä. Instagramin seuraajamäärä oli vuoden 2020 lopussa 9 607 henkilöä. Facebookin seuraajamäärä oli vuoden 2020 lopussa 12 644 henkilöä. Olemme käynnistäneet Instagramissa alatilejä, joilla kerromme laajasti toiminnastamme. Instagramin lisäksi seuraajamäärämme ovat vahvassa kasvussa myös Facebookissa.

Sisällöllisesti ulkoisessa viestinnässä olemme pyrkineet aktiiviseen kommunikointiin ja vuorovaikutukseen kaikissa niissä aiheissa, joilla on vaikutusta kansalaisten ja yhteiskunnan turvallisuuteen. Keskeisiä teemoja vuonna 2020 olivat kansalaisten turvallisuuteen vaikuttavat aiheet, kuten erilaisista onnettomuusriskeistä ja niiden hallinnasta kertominen. Poikkeuksellisen lämpimästä kesästä johtuen maastopalojen ehkäisyyn ja vesillä liikkumisen turvallisuuteen liittyvä viestintä oli keskeisessä roolissa.

Vuoden aikana olemme viestineet ulkoisesti myös mediatiedotteilla ja tehneet yhteistyötä lukuisien toimitusten kanssa. Toimittajia ovat kiinnostaneet etenkin koronaepidemian vaikutukset sekä erityiset sääolot, kuten syksyinen Aila-myrsky ja joulukuun lumimäärät.

Pelastuslaitoksen sisäisessä viestinnässä keskeisenä olivat monella eri tasolla tapahtuneen toiminnan kehittämisen aiheet. Sisäisen viestinnän kehittämisessä keskeisenä oli uusien viestintäkanavien, eli Teamsin, henkilöstöinfojen ja Uutiskirjeen jalkauttaminen. Vuoden 2020 ajan intranet ja sähköposti jatkoivat vahvoina sisäisen viestinnän kanavina. Jatkossa Teamsin rooli korostuu. Henkilöstölehti Paloposti ilmestyi vuoden 2020 aikana totuttuun tapaan neljä kertaa. Sisäisen viestinnän kanavarakenteen kehittäminen jatkuu edelleen vuoden 2021 aikana.

Viestinnän toimintaa on vuoden aikana vahvistettu valokuvaukseen ja kuvapankin rakentamiseen erikoistuneella resursilla. Viestintävastaavien ja sometiimin toimintatapojen vakiinnuttaminen jatkuu edelleen vuoden 2021 vuoden puolella.

Osaamisenhallinta

Yhteiskunnan ja toimintaympäristömme muutokset näkyvät vahvasti myös pelastusalalla. Muutokset näkyvät kaikilla työn eri osa-alueilla, kuten työn kohteessa, sisällössä, prosesseissa, organisoinnissa, välineissä, toimintamalleissa, sidosryhmäympäristössä sekä hallinnossa. Muutoksessa ja kehittämisessä on lopulta kysymys ihmisten oppimisesta. Edistystä osaaminen mahdollistaa kehityksen ja siihen liittyvät muutokset. Toisaalta jonkin työn osa-alueen muutos muuttaa nykyistä osaamista riittämättömäksi ja haastaa uuden osaamisen hankkimiseen.

Helsingin kaupungin pelastuslaitoksessa oppiminen on vahvasti kiinnitetty työyhteisön kulttuuriin ja laitoksen tapaan toimia arjessa. Laitoksen oma oppilaitos, päivittäinen työvuorokoulutus, yhteinen työ ja sen tekemisen pohtiminen yhdistettynä toimintaympäristön muutoksiin ja niiden asettamiin haasteisiin luovat oppimiselle ja osaamisen kehittämiseksi suotuisan ympäristön. Yhteinen tutkiskelu koskee näin arjen rutiineja sekä yllättäviä poikkeamiakin.

Pelastuslaitoksen osaamisenhallinnon toiminto rakentui vuoden 2014 organisaatiouudistuksen yhteydessä aiemman Helsingin Pelastuskoulun ympärille siten, että uusia vastuualueita liitettiin toimintoon. Samalla koulusta ja uusista ohjattavista vastuualueista muodostettiin pelastuslaitoksen Osaamiskeskus.

Osaamiskeskuksen henkilöstö

Osaamiskeskuksessa vuoden 2020 lopussa työskenteli rehtori, koulutuksen kehittämisspäälikkö, kaksi palomestaria, yksi vanhempi opettaja, kolme harjoitusmestaria, kolme nuorempaa harjoitusmestaria, varautumisopettaja, pelastusopiston kanssa yhteinen varautumisen opettaja, harjoitusalueestari, osa-aikainen hallintosihteeri sekä toimitilahuoltaja (Palmia). Pelastuskoulun rehtorina toimi edelleen Matti Waitinen. Pelastusopiston kanssa tehtävän yhteistyön konkretisoitumana koulun opettajakunnassa työskenteli edelleen vanhempi

opettaja Petri Huupponen, jonka työpanoksesta puolet ohjautui Pelastusopiston Etelä-Suomen varautumiskoulutukseen ja puolet Helsingin väestönsuojelu- ja varautumiskoulutuksen järjestämiseen.

Pelastuskoulu – osa Osaamiskeskusta

Koulussa oli toimintavuoden 2020 aikana virkatutkintokoulutuksessa kolme pelastajakurssia (kurssit 42, 43 sekä 44). Pelastuskoulun virkatutkintokoulutuksen kurssien koordinoinnista ja toteutussuunnittelusta vastasi vuonna 2020 palomestari Jari Lempinen. Suunnittelussa aivan erityisen tehtäväkentän muodosti virkatutkintokoulutuksen nopea siirtäminen koronan takia hybridimuotoon. Lähiopetusta toteutettiin pandemiatilanteesta erityisiä varotoimia noudattaen pienryhmissä ja kolmessa koulutuspaikassa eripuolella kaupunkia. Teoriaopetusta toteutettiin etäopetuksen keinoin. Tehdyt nopeat opetuksen muutostoimet mahdollistivat koulutuksen jatkumisen keskeytymättä läpi pahimman pandemia-ajan.

Koulutettavapäiviä virkatutkintokoulutuksesta kertyi vuoden aikana yhteensä 6 636. Osaamiskeskus jatkoi laitoksen lääkintäyksikön ja Stadin ammattiopiston kanssa vuoden 2011 ensihoitoasetuksen mukaisen valmistuvien pelastajien jatkokoulutuksen järjestämistä. Tässä oppisopimusmuotoisessa koulutuksessa Pelastuskoulusta valmistuvat palomies-ensihoitajat pätevöityvät noin vuodessa ensihoitoon suuntautuneiksi lähihoitajiksi (ensihoitaja pt.). Yhdeksäs tällainen oppisopimusmuotoinen opiskelijaryhmä aloitti koulutuksen vuonna 2020.

Osana Osaamiskeskusta toimivalla Pelastuslaitoksen harjoitusalueella osallistui vuoden 2020 aikana erityyppisiin pelastustoiminnan harjoituksiin yhteensä 2 307 henkilöä. Harjoitusalueen käyttöön liittyi osaltaan myös pyrkimykset ja panostukset alueellisen viranomaisyhteistyön ylläpitämiseen ja tehostamiseen entisestään.

Varautumiskoulutus ehkäisee onnettomuuksia

Onnettomuuksien ehkäisy on keskeinen osa pelastuslaitoksen strategiaa ja varautumiskoulutus on osa onnettomuuksien ehkäisyä. Tavoitteena on, että ihmiset ja yhteisöt osaavat ympäristöissään ja toiminnoissaan ehkäistä erilaisia onnettomuuksia. Organisaatioissa turvallisuuskulttuuria edistetään yleisesti tehokkaalla tiedonkululla ja lisäämällä henkilökunnan osaamista niin, että kaikki työntekijät pystyvät antamaan vastuuntuntoisen ja tietoisensa turvallisuuden ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi kaikissa tilanteissa. Tarkoitus ei ole vain estää onnettomuuksia, vaan luoda työntekijöille oikea asenne ja edellytykset turvalliseen toimintaan ja kannustaa heitä siihen.

Varautuminen valmiuslain mukaisiin poikkeusoloihin

Varautumiskoulutusta annettiin sekä Pelastuskoulun virkatutkintokursseille että Helsingin kaupungin virastojen ja laitosten henkilöstölle, Helsingin kaupungissa sijaitsevien valtion yhteistoimintavirastojen henkilöstölle sekä sopimuskumppaneille. Kaupungin hallintouudistuksen muutoksiin vastattiin hallintokuntakerroksella, jossa selvitettiin varautumisen tukitarpeita myös koulutuksellisella näkökulmalla ja selvityksen perusteella aloitetaan koulutuksen uudistaminen 2021. Maakuntauudistuksen toteutumisen odotus jatkuu ja koulutuksia painotetaan yhteistoiminnan edistämiseen kaikkien varautumisen kumppaneidemme kanssa.

Vuonna 2020 valmistauduimme edelleen suojeleusuunnitelman uudistuksien sitomiseen koulutuksiin. Itse koulutukset aloitetaan 2021 ja niitä painotetaan tarpeen mukaisesti. Suojelupiirien ja -lohkojen henkilöstön peruskoulutusta tullaan kehittämään osana väestönsuojelumuodostelmien kehittämistä. Pelastuskoulun varautumisen opetuksen ratkaisevan tärkeä rooli korostuu kaupungin henkilöstön koulutuksessa lakisää-

teisten poikkeusolojen tehtävien hoitamisessa. Varautumisen opetus räätälöidään Pelastuskoulussa alueen erityisvaatimusten ja -piirteiden mukaisesti. Lisäksi koulutukset suunnitellaan palvelemaan myös arjen turvallisuuden parantamista.

Tulevana toimintavuonna 2021 jatkamme koulutuksen kehittämistä monimuotoisempaan ja etäopiskelun paremmin mahdollistavaan suuntaan, yhteistyössä kumppaneiden kanssa. Vuonna 2019 solmittu yhteistyösopimus Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen kanssa loi malleja verkko- ja moduuliopetuksen kehittämiseen. Varautumiskoulutuksen ja turvallisuusviestinnän suunnittelusta, koordinoinnista ja toteutuksesta on meillä vastannut varautumisen opettaja Tomi Rask sekä vanhempi opettaja Petri Huupponen.

Pelastuslaitoksen henkilökunnan täydennyskoulutus osana henkilöstön osaamisen hallintaa

Osaamiskeskuksen täydennyskoulutuslinjalla on kokonaisvastuu Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen täydennyskoulustoiminnan koordinoinnista. Osaamiskeskuksen tehtäviin kuuluvat koulutussuunnittelu, hallinnointi, koulutuspalveluiden tuottaminen sekä hankinta ja toiminnan ohjaaminen, seuranta sekä näihin liittyvä raportointi.

Toimintavuosi 2020 on ollut koulutustoiminnan kannalta hyvin poikkeuksellinen. Pandemiatilanteesta aiheutuneiden rajoitteiden vuoksi on lähiopetuksena voitu toteuttaa ainoastaan kriittisimmät koulutukset. Ulkopuolisten koulutuspalveluiden tuottamat tapahtumat ovat pääsääntöisesti jääneet toteuttamatta. Kriittisen osaamisen ylläpitämiseksi on vuoden aikana kehitetty monimuotoista verkko-opetusta yhdessä pelastuslaitoksen eri toimintojen kanssa. Vaikka koulutusmenetelmien monimuotoistaminen onkin ollut jo aiemminkin yksi kehityskohdeista, on tilanne vaatinut uutta ajattelua ja resurssien ohjaamista uusiin tehtäviin. Tilanteesta huolimatta on suunnitellun täydennyskoulutuksen toteuma ollut 77 prosenttia.

Painopisteenä on ollut toimintamallien kehittäminen yhteistyössä pelastuslaitoksen ydinprosessien kanssa ja tähän liittyvien toimintatapojen vakiinnuttaminen. Osana pelastuslaitoksen henkilöstöresurssien kokonaisvaltaista osaamisenhallintaa on Osaamiskeskus vastannut vuonna 2020 myös Helsingin sopimuspalokuntien osaamisen hallinnasta.

Osaamisenhallinnan seuranta ja raportointi tapahtuivat sähköisten järjestelmien kautta. Näitä järjestelmiä ovat eTAika, M2 ja HESU sekä syksystä 2020 alkaen Numeron. Sopimuspalokuntien osalta on hyödynnetty HAKA-rekisteriä. Osaamiskeskuksen tuottaman työvuorokoulutuksen ulkopuolisen täydennyskoulutustoiminnan kokonaislaajuus 2020 oli 1997 koulutettavapäivää jakautuen seuraavasti:

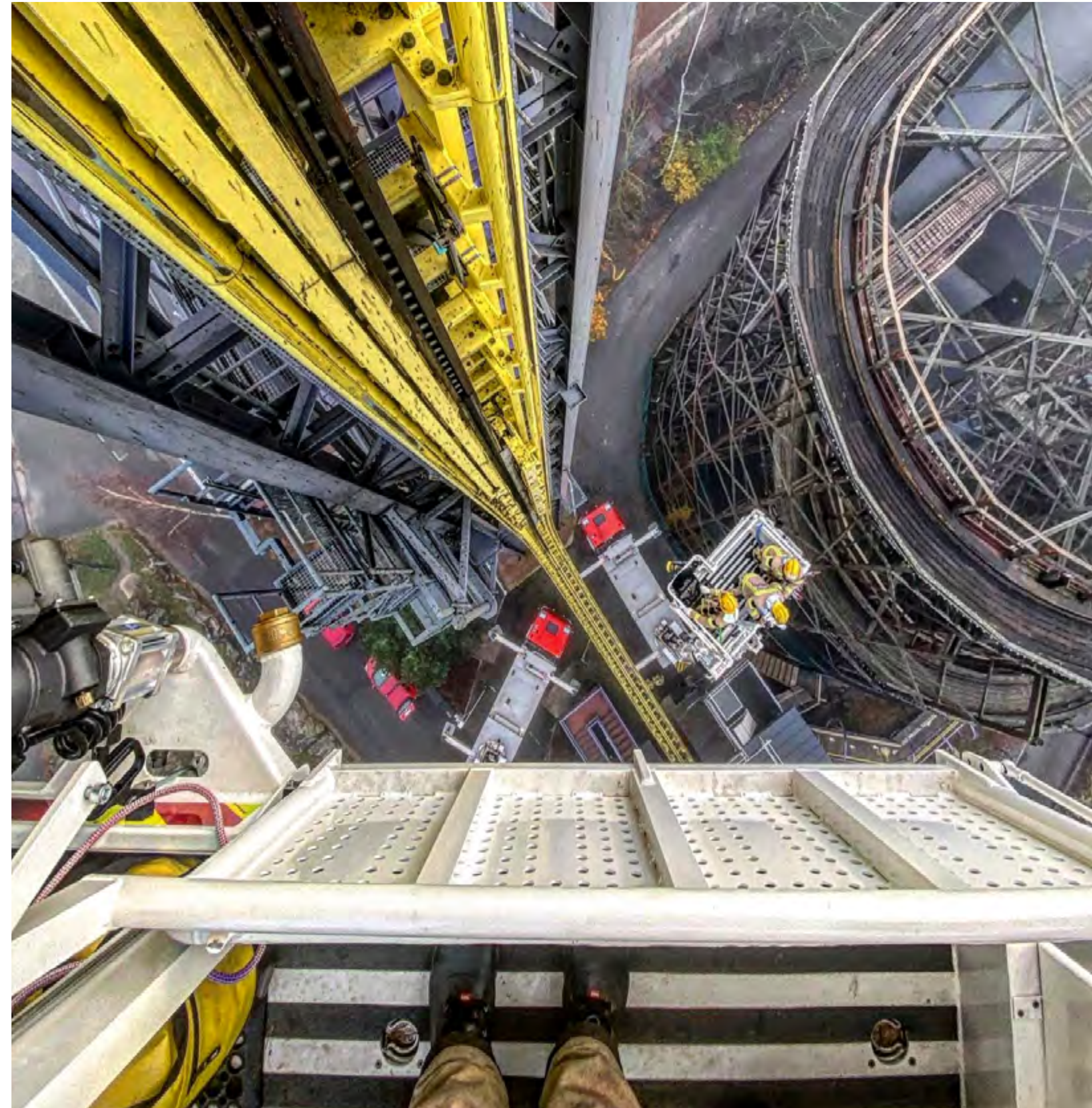
- Pelastustoiminta: 637 koulutettavapäivää
- Ensihoito: 1 075 koulutettavapäivää
- Onnettomuuksien ehkäisy: 285 koulutettavapäivää

Tämän lisäksi osaamiskeskus on ohjannut pelastustoimen osaston henkilöstön vuorokoulutusta osana täydennyskoulutustapahtumaa. Vuorokoulutus on erittäin huomattava koulutusresurssi pelastuslaitoksen täydennyskoulutuksessa. Vuosittaisen koulutettavatapahtumien määrä on noin 25 000. Vuorokoulutuksen ohjauksessa osaamista on vyyrytetty miehistötasolle paloiesimiesten ja ensihoidon vuorovastaavien kautta.

Tämän lisäksi Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen henkilöstöä ohjattiin ulkopuolisten oppilaitosten tuottamaan tutkintokoulutukseen henkilöstösuunnitelman mukaisessa laajuudessa. Näitä tutkintokoulutuksia ovat muun muassa:

- Paloinsinööri AMK
- Ensihoitaja AMK
- Lähihoitaja (ensihoito) oppisopimuskoulutus
- Merenkulun pätevyyskirjoihin johtava koulutus (veneenkuljettaja, laivuri ja koneenhoitaja)

Pelastuslaitoksen täydennyskoulutuksen koordinoinnista vastasi koulutuksen kehittämispäällikkö Marko Seppä.

Kehittäminen ja asiantuntijatoiminta

Pelastuslaitoksen osaamiskeskuksen (Oske) tehtävänä on seurata muuttuvaa aikaa ja alan kehitystä. Vuonna 2020 Osken henkilökuntaa osallistui muun muassa pyrotekniseen kouluttajakoulutukseen, putoamisvaarallisen työn kouluttajakoulutukseen, ammatillisen opettajan pedagogiseen pätevyyskoulutukseen ja turvakorttikoulutuksen kouluttajakoulutukseen.

Pelastuskoulun henkilöstön arjessa alati jatkuvan kehittämistyön näkyvänä konkretisoitumana sai koulun nuorempi harjoitusmestari Mikko Anunti vuoden 2020 Palosuojelurahaston (PSR) Innovaatiopalkinnon kunniamaininnan sekä siihen liittyvän palkintorahan koulutusta helpottavan ja työturvallisuutta lisäävän puunkaatoilaitteen kehittämisestä. Tämä oli jo kolmas kerta, kun koulun henkilöstöä palkittiin PSR:n taholta tehdyistä alan innovaatioista.

Toimintavuoden 2020 aikana alan valtakunnalliset toimijat ja järjestöt esittivät lukuisia kutsuja koulun henkilöstölle liittyen koulutukselliseen asiantuntijatoimintaan. Kutsuihin pyrittiin pääsääntöisesti vastaamaan myöntävästi ja näin myös korostamaan Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen ja sen Osaamiskeskuksen mainetta alansa eturivin osaajina. Vuonna 2020 Pelastuskoulun edustajat osallistuivat muun muassa sisäministeriön valtakunnalliseen Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuus -työryhmään sekä Pelastustoimen ja hätäkeskustoiminnan koulutuksen uudistamishankkeen työryhmään.

Kaiken edellisen valossa voidaan todeta, että toimintavuoden 2020 aikana osaamisenhallinnan toiminnon ja Osaamiskeskuksen laskennallisiin suoritteisiin olemme ylittäneet kustannustehokkaan suunnitelmallisuuden ja henkilöstön korkean sitoutumisen ansiosta. Osaamiskeskuksen Pelastuskoulu on edelleen vahvistanut merkittävästi merkitystään, niin laitoksen sisällä kuin suhteessa ulkopuoliseen yhteiskuntaan.

Ympäristönsuojelu

Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen yhtenä strategisena tavoitteena on olla entistäkin vastuullisempi toimija. Pelastuslaitos ottaa toiminnassaan huomioon ympäristönsuojelun osa-alueita laitoksen perustehtävästä lähtien. Pelastuslaitos huolehtii pelastustoimen valvontatehtävistä, pelastustoimintaan kuuluvista tehtävistä ja öljyntorjunnasta.

Pelastuslaitoksen ympäristöön kohdistuvat tavoitteet voidaan jakaa kolmeen osa-alueeseen:

- Onnettomuuksien ennaltaehkäiseminen turvallisuusviestinnän ja -koulutuksen sekä valvontatoiminnan avulla.
- Pelastustoiminta, jolla suojataan ympäristöä onnettomuuden uhatessa tai sattuesssa. Pelastustoiminnalla rajoitetaan onnettomuudesta aiheutuvia vahinkoja ja lievennetään onnettomuuksien seurauksia. Toiminta perustuu pelastuslakiin.
- Ympäristöasioiden huomioiminen laitoksen materiaali- ja kiinteistöhallinnassa sekä muissa päivittäisissä toiminnoissa.

Pelastuslaitos vaikuttaa ympäristöön kaikkein eniten onnettomuuksien ehkäisyn ja pelastustoiminnan kautta. Näissä toiminnoissa keskeisessä asemassa on vaarallisten kemikaalien aiheuttamien terveys- ja ympäristöhaittojen ehkäisy ja torjunta. Pelastuslaitos tekee kemikaalivalvontaa onnettomuuksien ehkäisytyön valvontasuunnitelman mukaisesti. Kemikaalivalvonnan tarkoituksena on ehkäistä ja torjua vaarallisten kemikaalien sekä räjähteiden valmistuksesta, käytöstä, siirrosta, varastoinnista, säilytyksestä ja muusta käsittelystä aiheutuvia henkilö-, ympäristö- ja omaisuusvahinkoja.

Valvontatoimenpiteitä vuonna 2020 olivat vaarallisten kemikaalien vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavien kohteiden kemikaalipäätökset ja tarkastukset, iltotilitymyyntipisteiden tarkastukset, nestekaasukohteiden käyttöönottotarkastukset, maanalaisten polttoaine- tai kemikaaliläiöiden tarkastusten valvonta sekä öljylämmityslaitteisto-

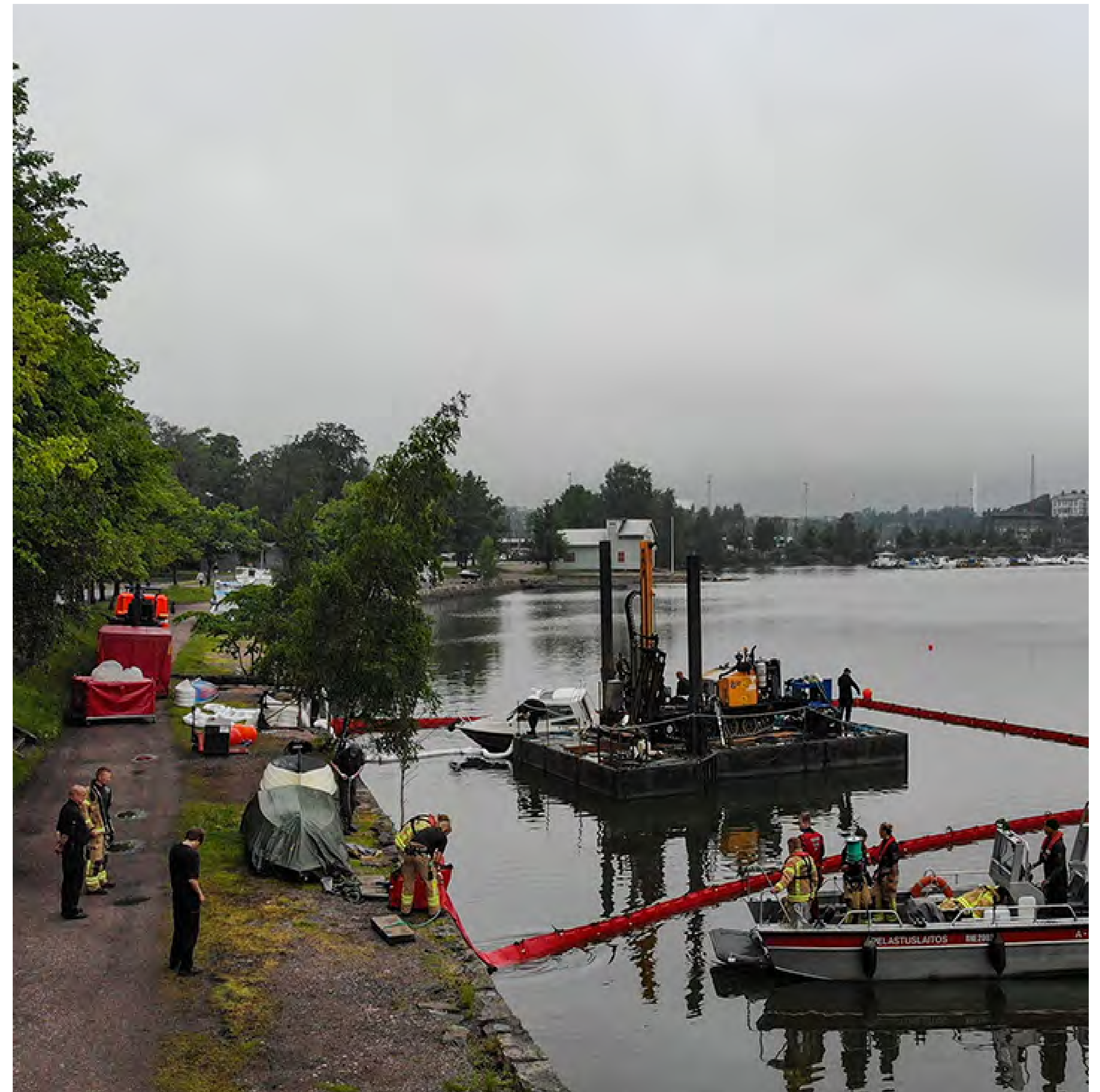
jen tarkastukset. Tarkastusten lisäksi kemikaaleihin liittyviin valvontatoimenpiteisiin kuuluvat erilaiset lausunnot ja päätökset. Lisäksi palotarkastajat osallistuvat mahdollisuuksien mukaan vaarallisten kemikaalien laajamittaista varastointia ja käsittelyä harjoittavien tuotantolaitosten tarkastuksiin, jotka suorittaa Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes.

Öljyntorjunnan kalustolautta m/s Miina otettiin käyttöön toimintavuonna 2020. Syksyllä koulutettiin aluksen päällikkö ja ÖT-kouluttajia. Pelastuslaitos hankki vuonna 2020 3 D-luokan öljyntorjunta / monitoimiveneettä Saukko, Norppa ja Kuutti. Hankimme myös kolme täyssähköautoa esimerkiksi palotarkastajien käyttöön, joista kaksi autoa on toimitettu vuonna 2020 ja yksi auto tammikuussa 2021.

Toteutimme kolme energiahanketta; kaksi väestönsuojaa ja keskuspelastusasema. Kanavapuiston ja Tähtitorninmäen osalta uusittiin ilmanvaihtolaitteita taajuusmuuttajakäyttöiseksi, asennettiin lämmöntalteenottolaitteisto sekä muutettiin valaistuksia, lisättiin liiketunnistusohjausta ja muutettiin valaistuksen ohjausta. Keskuspelastusasemalla valaisimet muutettiin LED-valoputkiksi, kolmannen kerroksen käytäville asennettiin liiketunnistus sekä muutettiin valaistuksen ohjausta. Ulkovalonheittimet uusittiin myös LED-mallisiksi. Malmi pelastusasemalle asennettiin ilmalämpöpumppuja

Keskuspelastusaseman korjauksen urakassa on mukana aurinkopaneelien asennus katolle, mikä toteutetaan vuonna 2022. Konalan pelastusaseman toteuttamissuunnitelman osana on myös aurinkopaneelien asennus. Rakennustyöt alkavat vuonna 2021. Aurinkopaneelien asentamisesta Haagan pelastusasemalle on neuvoteltu Helenin kanssa. Kontulan pelastusaseman hankesuunnitelma on alkamassa ja siihen sisältynee aurinkopaneelien asennus. Myös Pohjois-Kontulan väestönsuojan energiahanke kuuluu tuleviin energiansäästötoimiimme.

Vuoden 2020 talousarviossa ollut pelastusasemien kahden prosentin energiansäästötavoite toteutui kaukolämmön kulutuksen osalta mutta ei sähkönkulutuksen osalta (KETS). Pelastuslaitoksen energiansäästösuunnitelma päivitettiin syksyllä 2020.

Teknisen osaston toiminta

Käyttöyksikön hankkeet ja projektit

Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen tekninen osasto vastaa teknisistä tukipalveluista sekä hankinnoista ja väestönsuojien vuokraamisesta. Vuoden 2020 aikana Helsingin kaupungin pelastuslaitoksella toteutettiin seuraavat käyttöyksikön hankkeet ja projektit:

Lämpö, vesi, ilmanvaihto (LVI)

- Torkkelinmäen pesupaikan lattian uusiminen
- Malmin uuden aseman jäähdytyksien uusimisia, elektroniikkahuoltoon uudet jäähdytyslaitteet, messitilan ja laitetilan koneiden uusiminen
- Kallion ompelimoon jäähdytyslaitteet
- Kanavapuiston varavoimakoneen uusiminen
- Torkkelinmäen varavoimakoneen jäähdytykseen ja lauhdevesialtaan tyhjennykseen tarkoitettujen putkien korjauksia/sukittamisia
- Temppeleaukion suojan vessojen viemäreiden sukittamisia
- Häätäkeskuksen ajoluiskan sää-ovien uusiminen
- Liusketien ja Graniittitien väestönsuojien ilmanvaihtojen nuohoukset
- Haagan tikasautohallin ilmanvaihtojen nuohous

Sähkö:

- Operatiivisten ajoneuvojen moottoriovien vikakorjaukset ja vuosihuoltojen järjestäminen (97 ovea)
- Hissien vikakorjaukset ja vuosihuoltojen järjestäminen
- Paloilmoitinlaitteistojen huollot ja vikakorjaukset
- Vikaantuneiden varavoimalaitteistojen ohjausautomaattikkojen ja muiden toimintaa estävien vikojen korjaukset entisessä Häkessä, Kulosaaren väestönsuojassa ja Jätkäsaaren pelastusasemalla
- Konalan uuden aseman sähkösuunnitelmien uudistaminen (asiantuntijatehtävä)

- Ruosilankujan kevytaseman käyttöönottoon liittyneet liisäasennukset
- Erottajan ja Haagan pelastusasemien HE206 ja HE306 uusien nostokoriautojen aiheuttamat asemien muutostyöt
- Lukuisia kehitys- ja muutoslisätoita asemien ajoneuvojen oviohjauksien käyttöturvallisuuden parantamiseksi
- Yhdeksän kappaletta 2C-sähkölaitteistoluokkaan kuuluvien kiinteistöjen (laitteistokokonaisuudet, joissa yli 1000V:n järjestelmiä) lakivelvoitteisten 10-vuotismääräaikaistarkastuksien järjestäminen ja tarkastuksissa havaittujen puutteiden korjaaminen
- Käpylän pelastusaseman sähkölaitteiston 10-vuotismääräaikaistarkastus (sähkölaitteistoluokka 1b)
- Kaasuvalvontalaitteistojen vuosihuoltojen ja laitepäivitysten järjestäminen
- Torkkelinmäen uuden henkilöstötilan sähköistys
- Kallion pelastusaseman tornin ja porraskäytävien valaistuksen uusiminen
- Kallion pelastusaseman ompelimon valaistuksen uusiminen

Pelastuslaitoksen irtaimen omaisuuden perushankinta

Vuonna 2020 otimme vastaan Erottajan ja Haagan pelastusasemien uudet nostolava-autot. Konalaan perustettiin kärkiyksikkö Ruosilankujan pelastusasemalle. Kärkiyksikkö täydentää pelastusyksiköiden verkostoa Helsingissä. Kärkiyksikön tehtäviä ovat esimerkiksi roskalaatikkopalot, pienet öljyvahingot maa-alueella ja pienet liikenneonnettomuudet sekä ensihoitotehtävät.

Ensihoidon ambulansseihin sekä pelastusautojen ensivastetehtäviin tarvittavat monitori-defibrillaattorit korvattiin uusilla laitteilla. Kalustokorjaamo muutti keskuspelastusasemalta Malmin uudelle pelastusasemalle ja tässä yhteydessä korjaa-

molle hankittiin kaksi raskaan kaluston nostinta.

Öljyntorjunnan laivasto täydentyi öljyntorjuntakaluston Kala-luokan kuljetuslautalla sekä kolmella D-luokan työveneellä. Muun irtaimen hankinnan osalta tehtiin tarpeellisia varustetäydennyksiä ja korvaushankintoja.

Kiinteistöhuolto ja käynnissä olevat sekä tulevat rakennushankkeet

Pelastuslaitoksen kiinteistöhuollon piiriin kuului vuonna 2020 yhteensä kahdeksan pelastusasemaa, yksi kärkiyksikköasema, Osaamiskeskus, öljyntorjuntavarikko, kolme meriasemaa sekä 50 väestönsuojaa.

Pelastuslaitoksen riskianalyysin perusteella palvelutasopäätöksen mukaista riskialueiden tavoitettavuutta ei saavuteta useilla alueilla. Neljä kriittisintä aluetta ovat järjestyksessä Konala, Kontula, Tapanila ja Vuosaari.

Konalasta vuokrattiin tilat kärkiyksikköä varten maaliskuussa Ruosilankujalta, jossa toiminta käynnistyi toukokuussa. Konalan varsinaisen pelastusaseman toteutussuunnitelmat valmistuivat joulukuussa. Rakentaminen on tarkoitus aloittaa ensi keväänä.

Kontulan pelastusasemaa varten tehtiin alustavat luonnokset kaavamutosta varten osoitteessa Lirokuja 6. Rakentamisen aloitus on ajoitettu vuodelle 2023. Alueen tavoitettavuuden parantamiseksi ennen uuden pelastusaseman valmistumista vuokrattiin tilat kärkiyksikköasemaa varten teollisuuskiinteistöä Sirrikujalta.

Tapanilan uutta pelastusasemaa varten kartoitettiin tonttivaihtoehtoja ja esitetyistä vaihtoehtoista valittiin Sidekuja 2, jonne teetettiin luonnokset. Luonnosten mukaisen aseman voi rakentaa tontille ilman kaavamutosta. Rakentaminen on tarkoitus aloittaa vuonna 2025.

Vuosaaren osalta parhaaksi tarjolla olleista tonttivaihtoehtoista valittiin Pällökujalla oleva tontti, joka edellyttää kaava-

muutosta. Rakentaminen alkaa investointisuunnitelman mukaan vuonna 2028.

Malmin lentokenttäalueella Rajavartiostolta vapautuneen helikopteritukikohdan muutostyöt pelastuslaitoksen käyttöön valmistuivat kesäkuussa. Varustelua, lisätoita ja puutekorjauksia on tehty vielä syksyn aikana. Tekniseltä osastolta uusiin tiloihin muuttivat elektroniikkahuolto, keskusvarasto, korjaamo ja puusepän verstaas. Operatiivinen toiminta siirtyi syyskuussa.

Kallion keskuspelastusaseman sisäilma- ja energiaparanuksilla laajennettu linjasaneeraus käynnistyi elokuussa.

Uudenmaan tilannekeskuksen hankesuunnittelu valmistui kustannuslaskentaa varten joulukuussa.

Isännöitsijät ovat teettäneet useita vuosikorjaustöitä sekä huolehtineet siivous-, jätehuolto-, viher- ja lumitöiden järjestämisestä, kalustehankinnoista ja muutoista. Työmäärää ovat lisänneet erityisesti Keskuspelastusaseman teknisen osaston muutot Malmille, Malmin uuden pelastusaseman varustelu, Ruosilankujan muutostyöt ja varustelu sekä siivouskilpailuksiin osallistuminen.

Kiinteistöjen kulunvalvonta- ja turvallisuustekniikkaa ovat työllistäneet normaalitöiden lisäksi muuttojen ja runsaiden henkilö- ja tehtävämuutosten aiheuttamat päivitystarpeet, kulunvalvontajärjestelmien päivitykset sekä uusien kiinteistöjen edellyttämä suunnittelutyö.

Tilayksikköä on kuormittanut kuluneena vuonna poikkeuksellisen suuri eri vaiheissa olevien rakennushankkeiden määrä.

Tietohallintoyksikkö

Pelastuslaitoksen tietohallintoyksikössä toteutettiin elektroniikkahuollon toiminnon siirtäminen Kalliosta Malmin asemalle. Tietotekniikan osalta vuonna 2020 aloitimme pilvipalveluiden (O365) käyttöönoton valmistelun, osallistuimme kaupungin digitalisaatio-ohjelman toteuttamiseen sekä hälytysneuvohankkeisiin.

Tilastot

Tilastot

Pelastustoiminnan hälytystehtävät onnettomuustyypeittäin

Onnettomuustyyppi	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Avunantotehtävä	136	200	255	266	362	346	329
Eläinpelastustehtävät	764	959	790	830	1095	951	851
Ensivastetehtävä	870	816	933	831	816	799	666
Häkeen liitetyn paloilmoittimen tarkastustehtävä	2170	2160	2368	2297	2413	2419	2188
Ihmisen pelastaminen	172	170	178	156	184	168	153
Liikenneonnettomuus	681	752	716	762	666	749	703
Liikennevälinepalo	138	108	141	121	98	94	89
Maastopalo	168	82	105	82	257	181	87
Muu tarkastustehtävä	1019	980	1003	1176	1118	1145	1059
Muu tulipalo	256	246	260	258	186	247	226
Muun paloilmoittimen tai palovaroittimen tarkastustehtävä	500	448	599	665	847	721	761
Rakennuspalo	127	117	119	119	86	95	103
Rakennuspalovaara	380	325	335	312	288	282	268
Räjähdykset/räjähdyksvaara			1	1		2	3
Sortuma/sortumavaara	2	1		3	3	2	
Vaarallisten aineiden onnettomuus	48	38	31	32	43	27	26
Vahingontorjuntatehtävä	349	547	525	1014	607	466	789
Virka-aputehtävä	184	198	219	308	209	241	215
Öljyvahinko	250	306	290	311	338	333	291
Kaikki yhteensä	8214	8453	8868	9544	9616	9268	8807

Pelastustoiminnan hälytystehtävät, joissa vakavia henkilövahinkoja

Onnettomuustyyppi	2018	2019	2020
Ihmisen pelastaminen	14	13	10
Liikenneonnettomuus	32	30	28
Muut onnettomuustyyppit	4	2	2
Tulipalo	9	6	10
Kaikki yhteensä	59	51	50

Tehtävät yksiköittäin vakituiset pelastusasemat

Asema/Yksikötunnus	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Keskim. Vuodessa
Erottajan pa.								
RHE201 (Pelastusyksikkö)	1599	1621	1796	1859	1837	1744	1498	1708
RHE205 (Raskas pelastusyksikkö)	100	17						59
RHE206 (Nostoyksikkö)	31	152	138	112	93	97	97	103
RHE208 (Meriöjyntorjunta)	4	6	6	11	6	7	1	6
RHE2082 (Meriöjyntorjunta)		1		2		19	23	11
RHE209 (Huolto ja kuljetus)			1					1
Haagan pa.								
RHE301 (Pelastusyksikkö)	1366	1395	1491	1512	1512	1651	1387	1473
RHE303 (Säiliöyksikkö)	93		12	133	280	317	284	187
RHE306 (Nostoyksikkö)	42		11	108	93	126	177	93
Herttoniemen pa.								
RHE701 (Pelastusyksikkö)	717	719	829	864	970	1011	921	862
RHE703 (Säiliöyksikkö)	147	101	161	314	171	182	146	175
RHE7058 (Kemikaalintorjunta)		17	27	34	45	35	40	33
RHE70582 (Kemikaalintorjunta)						3	16	10
RHE708 (Meriöjyntorjunta)	16	19	11	18	13	50	58	26
RHE709 (Maaöljyntorjunta)	213	246	228	242	272	328	319	264
RHE7094 (Huolto ja kuljetus)	17	6		2		1		7
Kallion pa.								
RHE100 (Johtoyksikkö)	9	4	3	5	3		2	4
RHE101 (Pelastusyksikkö)	1439	1434	1603	1618	1542	1516	1295	1492
RHE1012 (Pelastusyksikkö)							5	5
RHE103 (Säiliöyksikkö)	237	309	300					282
RHE105 (Raskas pelastusyksikkö)	1012	1019	1133	1106	1033	968	895	1024
RHE106 (Nostoyksikkö)	439	391	446	409	336	282	254	365
RHE1062 (Nostoyksikkö)	150	147	145	110	4	2	2	80
RHE107 (Huolto ja kuljetus)	1	1						1
RHE109 (Suuronnettomuusvarusteyksikkö)			1	1		2		1
RHE1095 (Eläinpelastus)	370	393	658	626	695	616	341	527
RHE111 (Huolto ja kuljetus)		1	2	2	1			2
RHE30 (Johtoyksikkö)	66	60	45	56	41	14	5	41
RHE32 (Johtoyksikkö)						792	926	859
RHE40 (Johtoyksikkö)	926	947	1051	1049	960	233		861
RHE41 (Johtoyksikkö)	2	1	9	12	6	7		6
RHE42 (Johtoyksikkö)						2	4	3

Asema/Yksikötunnus	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Keskim. Vuodessa
Käpylän pa.								
RHE401 (Pelastusyksikkö)	1075	1018	1097	1143	1205	1152	1117	1115
RHE409 (Huolto ja kuljetus)	1					10	30	14
RHE4094 (Huolto ja kuljetus)	90	84	153	124	99	75	12	91
Malmin pa.								
RHE501 (Pelastusyksikkö)	916	909	1001	976	1032	959	933	961
RHE503 (Säiliöyksikkö)	185	174	160	165	129	189	191	170
RHE5098 (Maastoajoneuvo)							14	14
RHE5099 (Maastoajoneuvo)	1		1					1
Mellunkylän pa.								
RHE601 (Pelastusyksikkö)	1071	1037	1052	1207	1242	1149	1032	1113
RHE6012 (Pelastusyksikkö)							26	26
RHE606 (Nostoyksikkö)	214	209	209	208	200	149	101	184
RHE6062 (Nostoyksikkö)							40	40
RHE608 (Meriöjyntorjunta)	6	3	5	7	4	13	4	6
RHE6082 (Meriöjyntorjunta)	5	2	5	5		9	23	8
RHE609 (Huolto ja kuljetus)	24	37	31	31	33	38	30	32
RHE6094 (Huolto ja kuljetus)	20	18	29	24	18	53	53	31
RHE6098 (Huolto ja kuljetus)	2	8	3	3	1	16	12	6
RHE60982 (Huolto ja kuljetus)			1	1				1
Ruosilankujan pa.								
RHE3115 (Kärkiyksikkö)							372	372

Tehtävät yksiköittäin sopimuspalokunnat

Asema/Yksikkötunnus	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Keskim. Vuodessa
Eläinyksikön 1395 asema								
RHE1395 (Eläinpelastus)	106	95	31	119	344	273	504	210
RHE13P1 (Huolto ja kuljetus)							12	12
Haagan VPK								
RHE331 (Pelastusyksikkö)	49	46	12	33	7	30	35	30
RHE337 (Huolto ja kuljetus)	1					1		1
Helsingin VPK								
RHE231 (Pelastusyksikkö)	28	28	39	83	30	53	47	44
RHE2312 (Pelastusyksikkö)	14	5	9	14	3	7	5	8
RHE239 (Huolto ja kuljetus)	50	35						43
RHE2396 (Huolto ja kuljetus)		20	20	22	2	15	6	14
Laajasalon VPK								
RHE741 (Pelastusyksikkö)	6	13	11	27	15	17	31	17
RHE743 (Säiliöyksikkö)	3	8	14	16	11	12	17	12
RHE7496 (Huolto ja kuljetus)	43	49	10	18	30	5	1	22
Lautasaaren VPK								
RHE241 (Pelastusyksikkö)	6	9	10	22	5	11	16	11
RHE245 (Raivausyksikkö)	27	52	2	8	1	1	2	13
RHE247 (Huolto ja kuljetus)	3		15					9
Malmin VPK								
RHE551 (Pelastusyksikkö)	4	57	8	20	2	3	7	14
RHE557 (Huolto ja kuljetus)		3						3
Marjaniemen VPK								
RHE631 (Pelastusyksikkö)	16	22	36	50	13	31	33	29
RHE637 (Huolto ja kuljetus)						1	1	1
RHE638 (Meriöjyntorjunta)		2	1	2	5			3
RHE6396 (Huolto ja kuljetus)	24	60	32	24	6	18	13	25
Oulunkylän VPK								
RHE451 (Pelastusyksikkö)	13	13	21	42	5	11	5	16
RHE4596 (Huolto ja kuljetus)	65	85	8	11	2	10	1	26

Asema/Yksikkötunnus	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Keskim. Vuodessa
Pakinkylän VPK								
RHE441 (Pelastusyksikkö)v	4	12	16	40	19	32	41	23
RHE445 (Raivausyksikkö)		3		4				4
RHE4496 (Huolto ja kuljetus)					1	6	5	4
Pitäjänmäen VPK								
RHE341 (Pelastusyksikkö)	1	9	10	24	1	1	2	7
Puistolan VPK								
RHE531 (Pelastusyksikkö)	5	5	8	19	2	3	4	7
RHE533 (Säiliöyksikkö)	4		4	2	4	5	1	3
RHE537 (Huolto ja kuljetus)	36	52	17	13				30
Pukinmäen VPK								
RHE541 (Pelastusyksikkö)	2	7	3	36	5	5	5	9
Tammisalons VPK								
RHE731 (Pelastusyksikkö)	22	25	26	71	25	31	37	34
RHE736 (Nostoyksikkö)	13	17	18	46	15	15	25	21
RHE7396 (Huolto ja kuljetus)	48	57	21	32	40	5	8	30
Tapanilan VPK								
RHE562 (Säiliöyksikkö)	1	6	6	7	3	3	3	4
RHE5696 (Huolto ja kuljetus)	3				4	1	4	3
Vanha-Käpylän VPK								
RHE431 (Pelastusyksikkö)	1	12	14	17	5	31	3	12
RHE437 (Huolto ja kuljetus)		1						1
Vuosaaren VPK								
RHE641 (Pelastusyksikkö)			1	1		4	7	3
RHE647 (Huolto ja kuljetus)	2					1		2
RHE648 (Meriöjyntorjunta)	1					4		3
RHE6496 (Huolto ja kuljetus)	5			6				6

Arvio ihmisen toiminnan aiheuttaman tulipalon syttymissyystä 2018-2020

Syttymissy	2018	2019	2020
Ei voida arvioida	41	34	27
Kynttilä, roihu tai tulentekoväline	55	55	43
Lasten tulen käsittely	11	11	17
Muu syy	89	115	103
Nuotio tai grilli	140	74	42
Ruoanvalmistuksesta alkanut palo	136	116	118
Savuke tai muu tupakka-aine	108	98	90
Tahallaan sytytetty palo	116	142	124

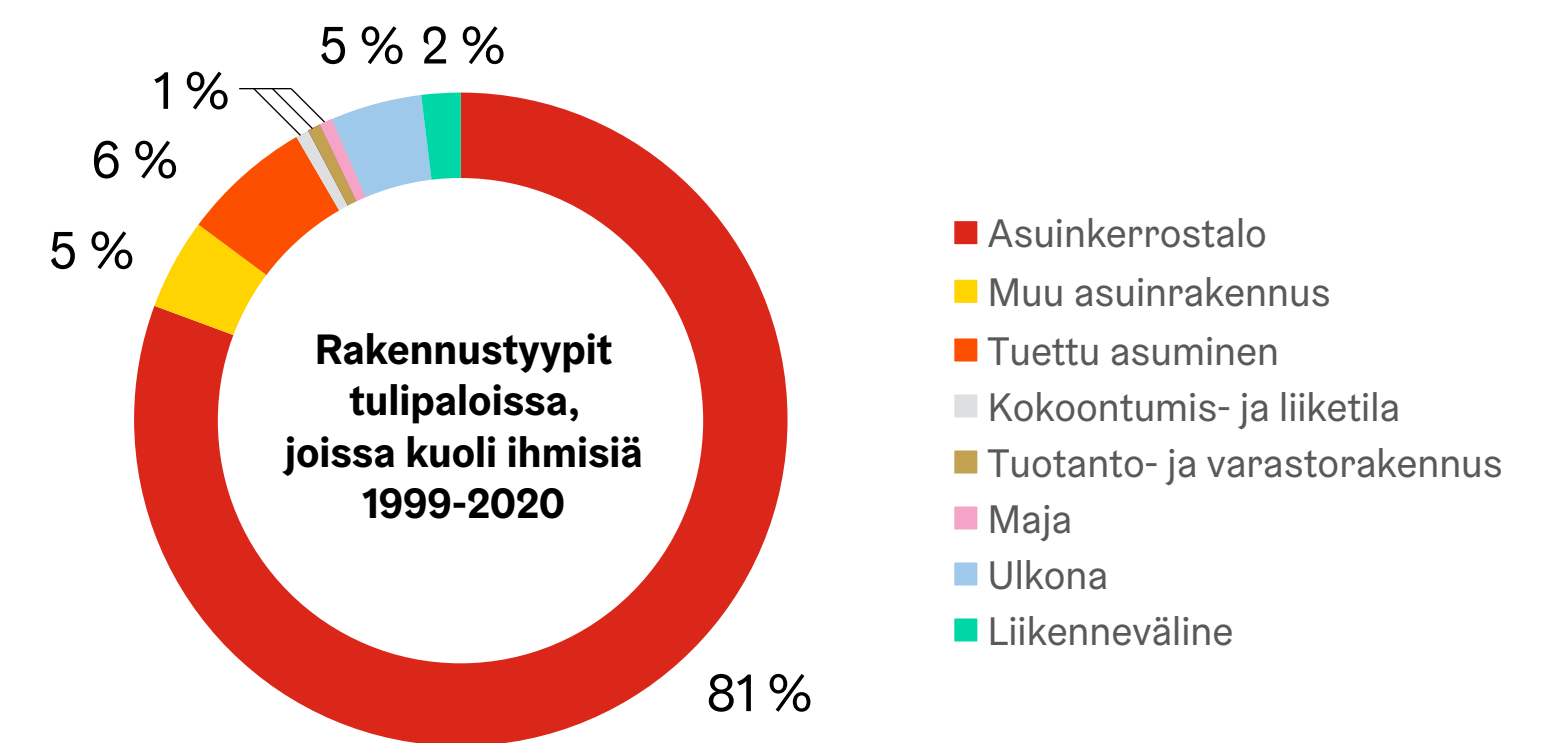
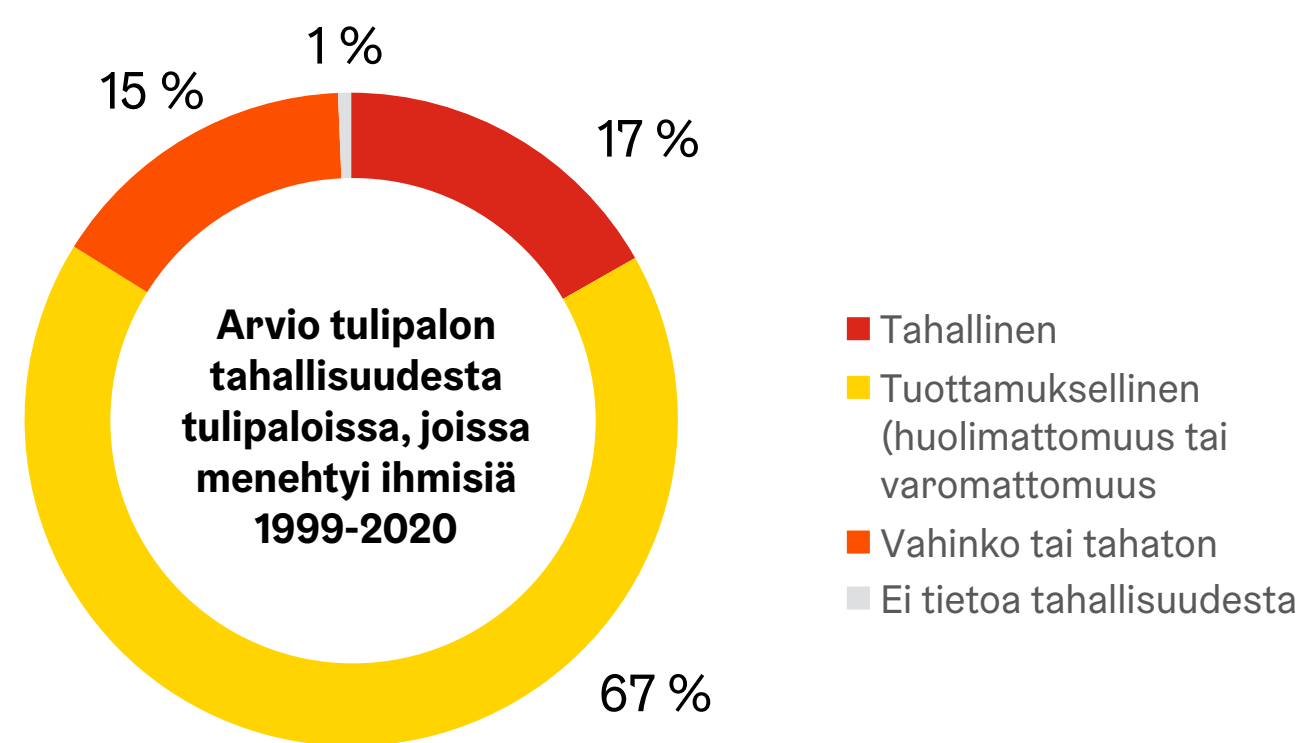
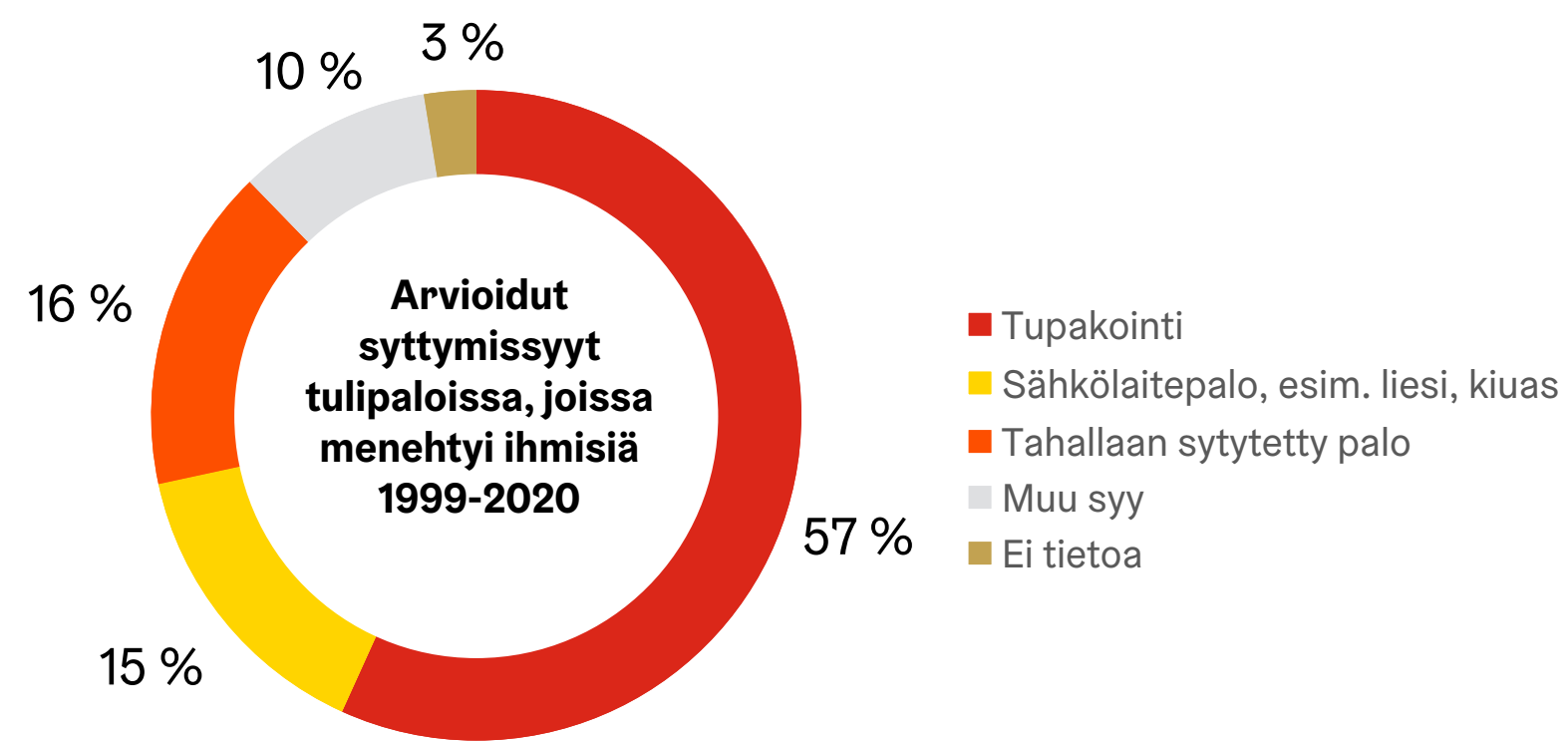
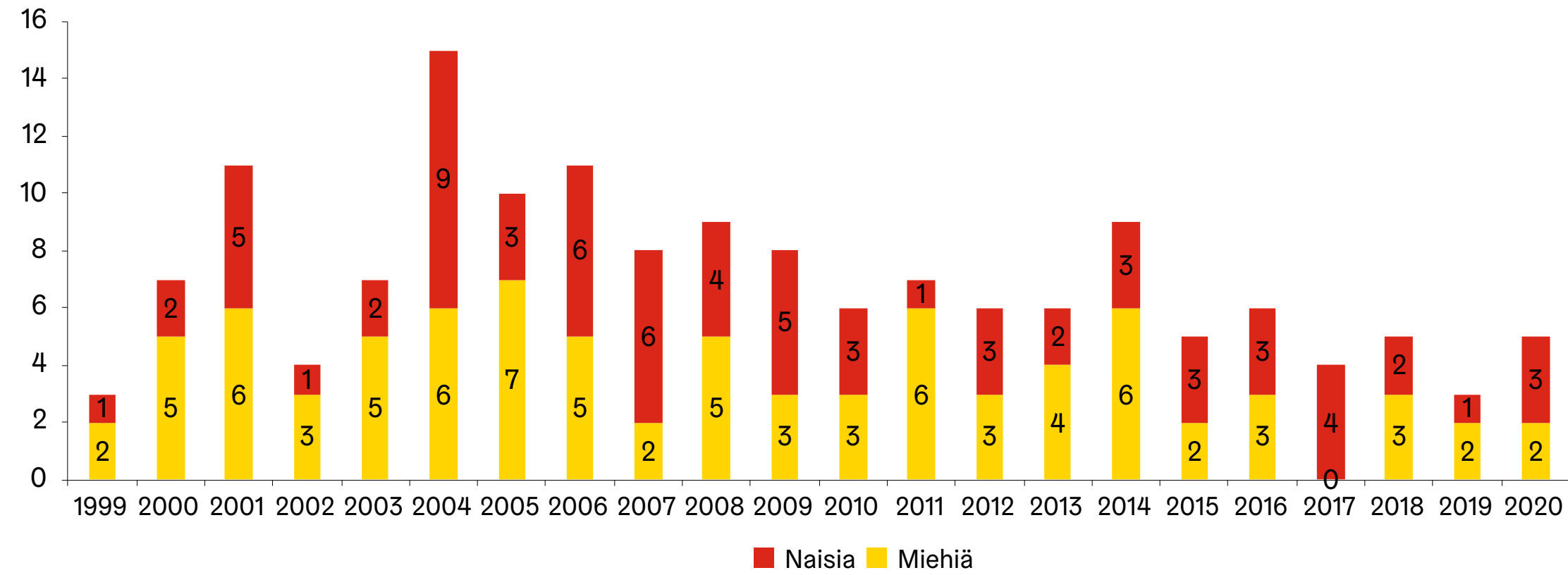
Arvio tulipalon tahallisuudesta 2018–2020

Arvio tahallisuudesta	2018	2019	2020
Ei voida arvioida	73	63	53
Puuttuva tieto	219	254	209
Tahallinen	196	210	170
Tuottamuksellinen (huolimattomuus/ 'varomattomuus)	323	282	247
Vahinko tai tahaton	104	90	94

Tulipalon pääasiallinen aiheuttaja 2018–2020

Pääasiallinen aiheuttaja	2018	2019	2020
Ei voida arvioida	56	101	56
Ihmisen toiminta	696	645	564
Koneen tai laitteen vika	141	142	130
Muu syy	22	11	23

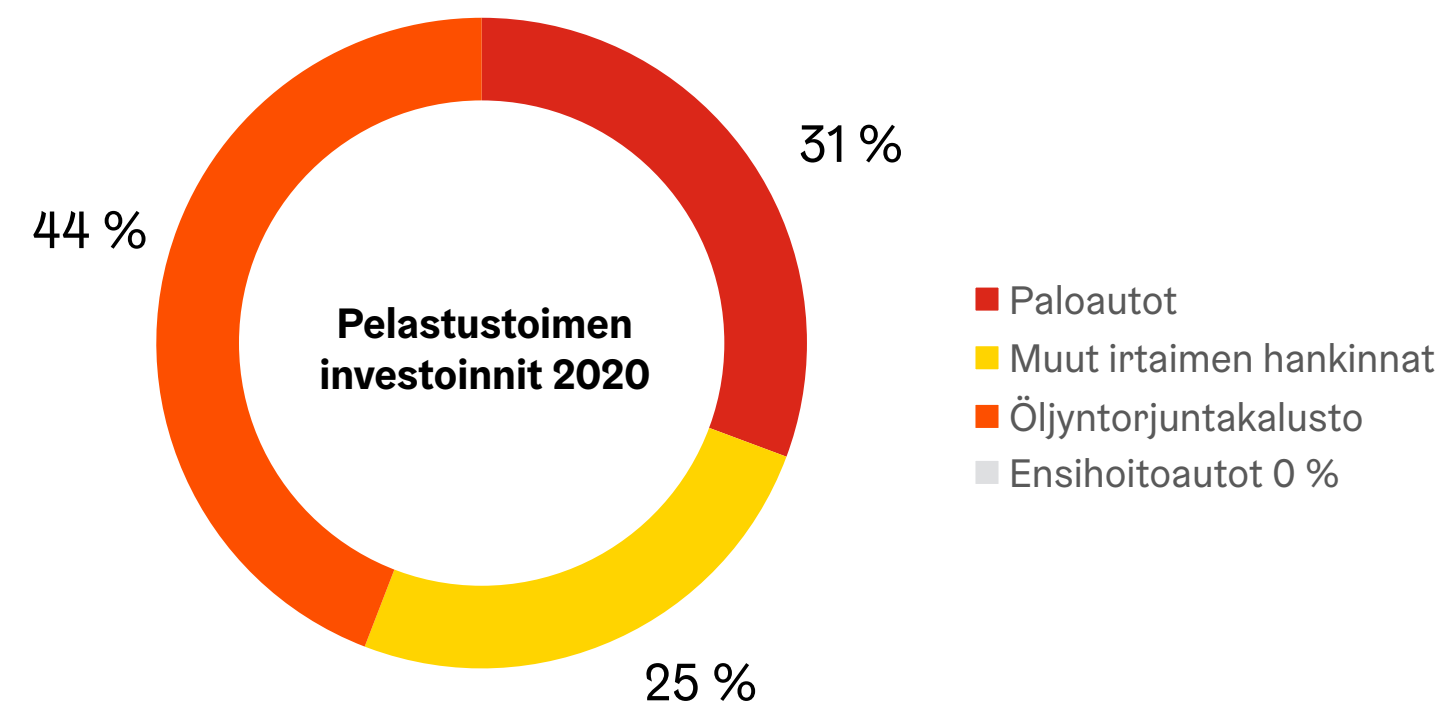
Tulipaloissa menehtyneiden määrät ja sukupuolijakauma Helsingissä 1999-2020

Pääomatalous vuonna 2020

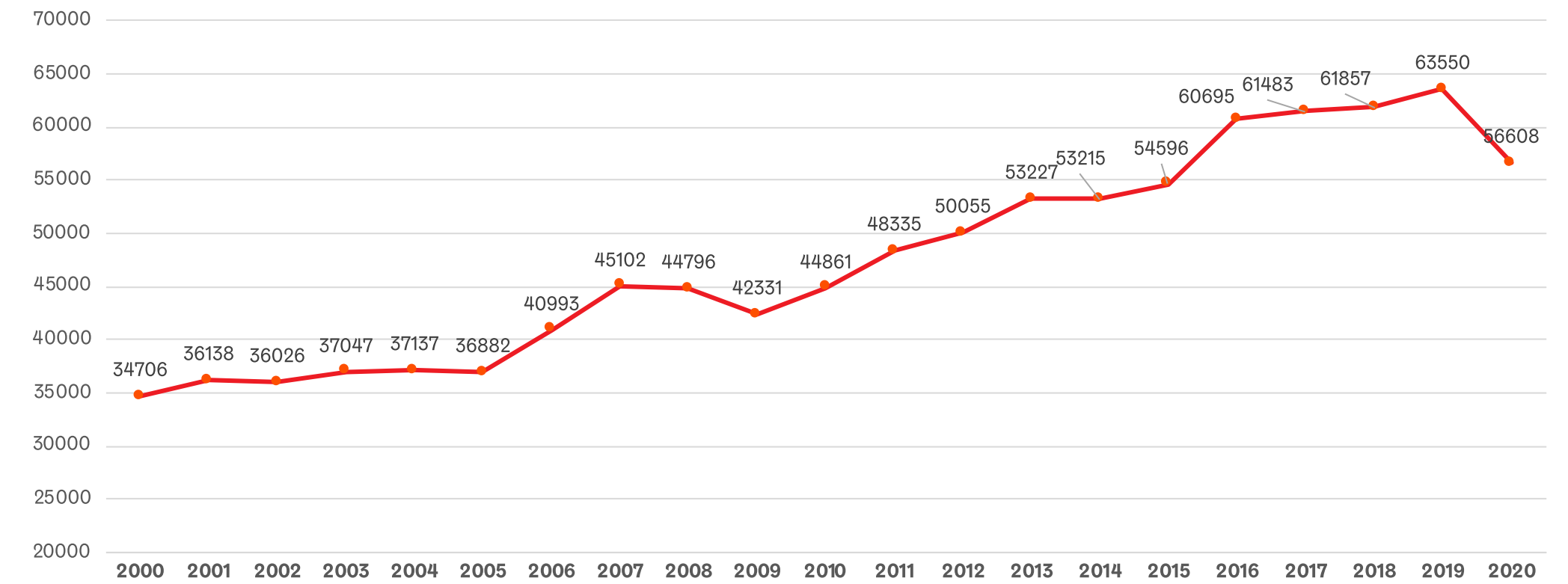
Pelastustoimen irtaimen käyttöomaisuuden valmistuneet investoinnit 2020

	EUR	Osuus
Paloautot	1 889 000,00	30,68 %
Ensihoitoautot	-	0,00 %
	EUR	Osuus
Muut irtaimen hankinnat	1 550 000,00	25,17 %
Öljyntorjuntakalusto	2 718 000,00	44,14 %
Yhteensä	6 157 000,00	100,00 %

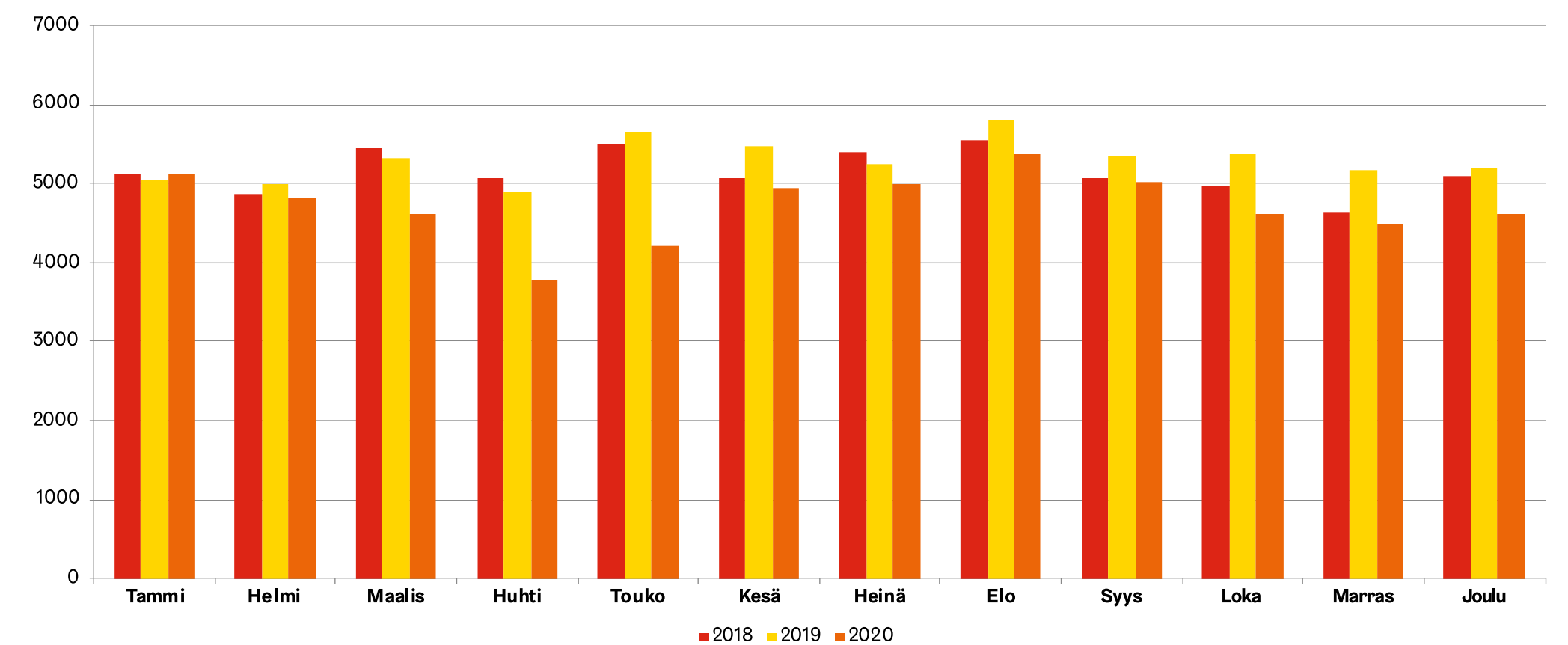

Ensihoidon tilastoja vuodelta 2020

Ensihoidon hälytykset kuukausittain

Ensihoitohälytysten kokonaismäärän kehittyminen 2000 - 2020

Toimenpidemäärät vuonna 2020

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Valvonnan osuus turvallisuuspisteistä	6760	7125,25	7258,75	6396	6240	6200	7718,89
Toimenpidemäärät (toimintakertomuksiin ilmoitetut)							
Palotarkastukset							
Määräaikaiset palotarkastukset yhteensä	1441	1253	1245	961	969	842	614
A1 Ympärivuorokautisessa käytössä olevat kohteet	117	77	139	184	112	103	56
A2 Opetusrakennukset ja päiväkodit	163	247	271	184	217	145	202
A3 Kokoontumis- ja liiketilat	425	282	345	236	278	213	181
A4 Teollisuus- ja varastorakennukset	191	219	175	139	153	121	44
A5 Maatalousrakennukset	4	6	1	1	2	3	3
A6 Muut rakennukset ja kohteet	456	356	222	187	187	230	123
Asuinrakennukset	85	66	92	30	20	27	5
Vapaa-ajan rakennukset	0	0	0	0	0	0	0
Jälkitarkastukset	1320	1280	1172	1237	1221	1034	1025
Erityiset palotarkastukset	323	302	304	312	330	357	385
Ylimääräiset palotarkastukset	141	290	218	235	455	350	168
Yleisötilaisuuksien palotarkastukset	89	79	85	76	58	48	17
Asiakirjavalvonta							
Omavalvontalomakkeet	616	582	950	565	241	40	1256
Pelastussuunnitelmat	1	1	3	0	1	1	3
Yleisötapauhtumien pelastussuunnitelmat	607	642	591	671	599	644	223
Paloteknisten laitteistojen käyttöönotto-, varmennus- ja määräaikaistarkastus-pöytäkirjat	802	1131	1094	1221	1253	2455	2672
Lisäys 2017: ilmoitusten käsittelyt				253	294	411	269
Kemikaalilainsäädännön nojalla tehtävät tarkastukset ja päätökset							
Kemikaalilainsäädännön nojalla tehtävät tarkastuskäynnit	31	121	79	136	136	130	126
Kemikaalilainsäädännön nojalla tehtävä asiakirjavalvonta	0	0	0	216	139	130	58
Kemikaalilainsäädännön nojalla tehtävät päätökset	93	69	122	145	156	144	93
Asiantuntijapalvelut							
Rakentamisen ja maankäytön suunnittelun ohjaus	1427	1427	1326	1372	991	1127	1428
Muut lausunnot (ml. ympäristölausunnot)	207	115	66	100	38	39	40
Muut päätökset	0	0	0	0	0	0	0
Käsitellyt poistumisturvallisuusselvitykset	41	123	64	58	69	6	27
Palon- ja onnettomuustutkinnan selosteet							
Palontutkinnan selosteet	130	91	75	119	88	97	103
Onnettomuustutkintaraportit	26	33	17	22	12	10	15
VALVONNALLISET TOIMENPITEET YHTEENSÄ	6493	6408	6110	7699	7050	7865	8522

Helsinki